

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerat do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za izvozništvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Vlada neposredno pred krizo

Misteriozna odsotnost ministrskega predsednika. — Ne ve se, je-li bil v avdijenci ali ne. — Kriza vlade samo še vprašanje nekih dni. — Dr. Korošec že sondira teren.

— Beograd, 11. junija. Dogodki včerajšnjega dne danes se razvijajo, da je nastopil v razčiščenju notranjepolitičnega položaja odločilni trenutek. Današnji dan je za obstoj sedanjosti vlade usodopoln. Tako v radikalni, kakor v demokratični stranki se je že včeraj naglašalo, da se mora danes definitivno razčistiti vprašanje razpusta Narodne skupščine in razpisa novih volitev. Sporedno s tem bi se moralo danes rešiti vprašanje izpolnitve vlade in izprememb na velikožupanijskih mestih.

Napetost v vladnih vrstah, o kateri smo že poročali, se je sprito teh vseh odločitev zadnje dni vidno stopnjevala. Na obeh straneh je zavladalo nekako nezaupanje. Tekom včerajšnjega dne so se vrstile konference vodilnih politikov. V radikalnem klubu so ves dopoldan konferirali pašičevci pod predsedstvom Ace Stanojevića. Iz njihovih vrst so se uporno širile vesti o iznenadenju, ki ga bo prinesla današnja sobota. Istočasno so imeli konferenco tudi uzunovičevci, ki so živahno razpravljali o političnem položaju. Ministrski predsednik Vukičević je ves dopoldan konferiral s svojimi prijatelji, nič kakega.

Opoldne se je razširila vest, da je v vladi dosežen popoln sporazum ter da odpotuje popoldne g. Vukičević v Topolo, da predloži kralju v podpis ukaze o razpustu skupščine in razpisu volitev. Včeraj popoldne je vladalo v ministrskem predsedstvu popolno zatišje, splošno je prevladovalo prepričanje, da je g. Vukičević res odšel v Topolo. V največje začudenje političnih krogov pa se je g. Vukičević zvečer okoli 20. naenkrat pojavil v predsedstvu vlade. Novinarjem je izjavil, da je bil popoldne le na sprehodu in da sploh ni bil odsoten iz Beograda. Ko so ga vprašali, kdaj pojde v Topolo, je izjavil, da tega še sam ne ve, da pa pred nedeljo gotovo ne.

Ta popoldanska odsotnost ministrskega predsednika je postala tem bolj misteriozna, ker so se že včeraj razširile v Beogradu vesti, ki jih beležijo vsi listi, da je ministrski predsednik ipak bil v Topoli.

— Beograd, 11. junija ob 13.30. V ministrskem predsedstvu se je ob 12. vršila seja radikalnih ministrov, katere se je udeležil tudi vojni minister. Kakor je mogel vaš dopisnik doznati, se je na tej konferenci razpravljalo izključno le o sporu z demokratično stranko, ki vztraja pri svoji zahtevi glede razpisa volitev in razpusta Narodne skupščine. Istočasno se je vršila pri zunanem ministru Voji Marinkoviću seja demokratičnih ministrov in uglednih politikov demokratične stranke. V političnih krogih vlada prepričanje, da je spor med obema koalicijama strankama take narave, da je izbruh krize neizbežen in je le še vprašanje največ nekaj dni, da bo ta kriza tudi formalno odprta. Niso pa iz-

ključena tudi iznenadenja in se računa tudi z možnostjo, da izbruhne kriza vlade še tekom današnjega dne. Po tej konferenci so podajali poedini ministri zelo optimistične izjave, naglašujoč, da v vladi ni spora in da so volitve odložene le za nekaj dni, ker je predhodno treba rešiti vprašanje izpolnitve vlade.

Med drugimi je ministrskega predsednika posejil danes dopoldne tudi dr. Korošec, ki je ostal pri njem skoraj celo uro. V političnih krogih se sodi, da g. Korošec že sondira teren in se pripravlja na položaj, ki nastopi po vladni demisiji.

O seji glavnega odbora demokratične stranke je bil ob 13. objavljen komunikat, v katerem se naglašalo, da je razpravljali glavni odbor le o internih zadevah stranke ter da je dobil minister Voja Marinković vsa pooblastila, ki se tičejo priprav za volitve.

Vse dopoldne so imeli konferenco tudi uzunovičevci, ki so se sestali v hotelu Pariz. Tej konferenci so prisostvovali vsi uglednejši pristaši Uzunovića in Maksimovića. Iz njihovih vrst se povdaja, da je usoda Vukičevićeve vlade že zapечатena ter da bo g. Vukičević doletela sedaj ista usoda, ki jo je on privravljal drugim.

Današnji listi naglašajo z vso gotovostjo, da so ga videli v Topoli ter predstavljajo, da je to prav lahko mogoče, ker lahko doseže Topolo z avtomobilom v polurni uri, tako da bi se bil do 8. zvečer z lahkoto vrnil v Beograd.

Takoj po prihodu Vukičevića se je vršila v vladnem predsedstvu konferenca med njim in dr. Marinkovićem, ki je trajala pozno v noč. Pri odhodu je g. Vukičević izjavil, da ni nič novega. Dr. Marinković je imel po tej konferenci daljši sestanek s poslancem Angelinovićem. Ko je ob 11. uri zapuščal svoj kabinet, je bil zelo rezerviran ter je odklonil vsako izjavo.

Za danes dopoldne sklicana seja glavnega odbora demokratične stranke je trajala do 11.45. O seji ni bil izdan noben komunikat. Kakor pa doznava vaš poročevalec iz dobro informiranega vira, je potekla ta seja, ki je bila v tesni zvezi z razvojem dogodkov, zelo voharano. Zatrjuje se, da je prišlo do odkritega in izredno ostrega konflikta med Ljubo Davidovićem in dr. Vojo Marinkovićem. Opoldne so se po Beogradu razširile vesti,

da je vlada tik pred ostavko ter da je kriza neizbežna.

V zvezi s tem se komentira včerajšnja misteriozna odsotnost ministrskega predsednika in se splošno domneva, da je vendarle bil v avdijenci pri kralju, da pa ni dosegel razpusta Narodne skupščine ter da bo moral glede na nezdružni položaj in po popolnem neuspehu svoje akcije izjaviti konsekvence.

stije rešeno še pred njegovo smrtjo, ker čuti, da bo vpliv tretje osebe na škodo države in dinastije. Notranjepolitični položaj je v Rumuniji kljub imenovanju nove vlade ostal nerazčiščen. Včeraj zvečer so se v političnih krogih razširile vesti, da bo ministrski predsednik Sturbej na današnji seji ministrskega sveta predlagal demisijo celokupne vlade, ker so vsa pogajanja za sestavo enotne vladne liste za prihodnje volitve ostala brezuspešna. Splošno se sodi, da bo v tem slučaju poverjen mandat za sestavo vlade predsedniku liberalne stranke Bratianu. Če se tudi Bratianu ne bo posrečilo sestaviti koncentrične vlade, bo po vsej priliki sestavljal liberalno vlado. Te vesti je potrdil tudi ministrski predsednik, ki je v razgovoru z novinarji naglašal, da njegova vlada ne bo ostala dolgo, ker se je izkazalo, da ne more izvršiti nalog, ki jih je prevzela z mandatom.

NEMIRI NA PORTUGALSKEM

— Lisabona, 11. junija. Včeraj so se razširile v inozemstvu vesti, da so na Portugalskem izbruhnili veliki notranji nemiri. Vojno ministrstvo je danes objavilo komunikat, v katerem te vesti odločno demantira in naglašalo, da vlada v državi popoln red in mir.

Subskribirajte Shakespearea pri Tiskovni zadrugi!

Spor z Albanijo še vedno na mrtvi točki

Albanska vlada ignorira nasvete velesil. — Izjava albanskega poslanika. — Nervoznost naše vlade. — Posredovanje inozemskih diplomatov.

— Beograd, 11. junija. V albanskem sporu danes ni zabeležiti bistvenih izprememb. Spor je zastal na postopanju albanske vlade, ki ignorira vse dobrohotne nasvete Pariza in Londona ter se sploh ne zveni za to, da bi s primerno popustljivostjo omogočila direktni sporazum in mirno rešitev spora. Uporno odklanjanje naših zahtev in koraki, ki napeto razmerje še poostrejejo, kažejo vedno jasneje, da je Albanija postala slepo orožje Italije v borbi proti Jugoslaviji za italijanski prešči na Balkanu. Včeraj popoldne je albanski poslanik Cena beg sprejel od svoje vlade že drugi kot zelo nujno označeni poziv, naj takoj zahteva svoje listine in zapusti Beograd ter se vrne v Tirano. Napram novinarjem je albansko poslanstvo to vest sicer zanikalo, vendar pa po zanesljivih informacijah odgovarja resnici.

Cena beg je ob tej priliki demantiral vesti, ki so jih objavili vsi listi, da se ne namerava vrniti v Tirano, če bo moral zapustiti Beograd. Naglasil je, da bi v tem slučaju odpotoval naravnost v Tirano, kjer bi bila njegova navzočnost v slučaju kakšne poostreje spora nujno potrebna. Prepričan je, da bi mu osebno intervencija uspela, preprečiti nadalje korake svoje vlade v dosedanjim smeri. Vendar pa v sedanjem trenutku ne more zapustiti Beograda, ker nikakor nima namena, da bi sam zahteval svoje listine, da se ne bi napačno tolmačilo. Še vedno upa, da bo konflikt mirnim putem poravnal in aretirani dragoman v najkrajšem času izpuščen.

Tudi v vladnih krogih je opaziti radi oklonilnega stališča Albanije naraščajočo nervoznost. Veliko nado polagajo v intervencijo velesil v Tirani. Karakteristično za postopanje Italije v tem sporu je dejstvo, da se je Italija po zanesljivih informacijah odločno uprla temu, da bi se o tem sporu razpravljalo na prihodnjem zasedanju Društva narodov, ki prihodnji ponedeljek v Zenevi. V francoskih in zlasti tudi v poljskem neprizadetih nemških krogih se namreč govori o potrebi intervencije Društva narodov in nemška delegacija je baje dobila od svoje vlade instrukcije, naj v zvezi s tem sporom sproži v Društvu narodov debato o jadranskem problemu sploh. Taka debata pa bi bi-

la zelo neljuba i Italiji i Angliji, ki se ji hočeta zato za vsako ceno izogniti. Anglija se boji, da bi razprava o teh problemih lahko slabo vplivala na angleško-italijanske odnose, ter bi ne bila v interesu angleške politike v Evropi, zlasti še z ozirom na snujočo se akcijo proti sovjetski Rusiji, ki bi brez dvoma skušala tak preokret izkoristiti za propagando proti Angliji. Po informacijah iz Pariza se v tamošnjih krogih vedno bolj povdaja potreba, da se postavi Albanija pod mednarodno kontrolo. V istem smislu piše tudi »Journal de Geneve«, ki naglašalo, da bodo morali merodajni krogi okrog Društva narodov vendarle uvideti, da postaja albansko vprašanje vedno bolj pereče ter da je intervencija Društva narodov nujno potrebna. List naglašalo, da razprava o tem problemu za Društvo narodov v današnjem razpoloženju sicer ni vabljiva, da je pa nujno potrebna, ako hoče Društvo narodov vestno vršiti svojo nalogo ter preprečiti na Balkanu nemire, ki resno ogrožajo evropski in svetovni mir.

Veliko pozornost v diplomatskih krogih je vzbudila vest, da je albanska vlada izročila zastopstvo svojih interesov v Jugoslaviji beograjskemu apostolskemu nunciju. Ta korak albanske vlade se komentira kot neprijateljska gesta ne-le napram Jugoslaviji sami, marveč tudi napram velesilam.

— Beograd, 11. junija. Današnja »Politika« objavlja izjavo nekega uglednega diplomata o našem sporu z Albanijo. Omenjeni diplomat v svoji izjavi potrjuje vesti, da sta dobila angleški in francoski poslanik v Tirani od svojih vlad nalog, naj intervenirata pri albanski vladi in zahtevata takojšnjo izpustitev aretirane dragomane, ker sedanje postopanje albanske vlade onemogoča vsak sporazum. Ta intervencija se je že zgodila, vendar pa doslej še ni znano, ali je rodila dovoljen uspeh. Nadalje je naglasil, da je jugoslovenska vlada pri tej priliki pokazala veliko pomirljivost ter da je to napravilo po vsem inozemstvu najuglednejši utis. Upa, da bo to uvidela tudi tiranska vlada ter spremenila svoje sedanje, popolnoma nerazumljivo postopanje.

Narodni železničarji v obrambo svojih pravic

Seja odbora JUNŽ v Mariboru. — Važna spomenica generalni direkciji državnih železnic.

Centralni odbor splošne železničarske organizacije »Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev« održava v dneih 12. 13. in 14. junija t. l. v Mariboru svojo redno sejo, na kateri bodo zastopali centralni odborni okrajnih odborov Beograd, Sarajevo, Subotica, Split, Zagreb in Ljubljana.

Na tej seji se bodo storili važni sklepi, tako za takšno nadaljevanje, za koristi in pravice železničarjev osebno delavstva, kakor tudi za nadaljnjo organizacijsko delo, za poglobitev in razširjenje organizacije.

Prvi dan 12. junija pride v pretres izprememb društvenih pravil in določitev dneva in kraja rednega letnega kongresa Udruženja.

Drugi dan 13. junija t. l. je posvečen perečim delavskim vprašanjem. Debatu in sklepov tega dela se bodo udeležili zastopniki železničarskega delavstva vseh panog in vseh podružnic UNŽB v Sloveniji. Zvečer je velik javen železničarski shod, na katerem poročajo delegati in Centralni odbor o položaju železničarjev in o obrambi in korakih, katere je podvzelo Udruženje za zboljšanje razmer na železnicah.

Zadnji dan, t. j. t. 14. junija t. l., se zaključuje seja Centralnega odbora z rešitvijo raznih važnih zadev, tičočih se organizacije, osebno finančnih zadev društva.

Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je sklenilo na svojem letošnjem rednem letnem obnem zboru dne 22. maja sledeče resolucije, ki jih je odposlalo merodajnim mestom.

V zadevi redukcije in izprta delavstva v Sloveniji in drugih delih države je nastopalo Udruženje z vso svojo razpoložljivo močjo in dokazovalo vsem merodajnim činiteljem zadevne kvarne posledice.

Dne 4. junija t. l. je bila oddana v Ljubljano došlila funkcionalnega Generalne direkcije državnih železnic in to načelniku gradbenega oddelka g. inž. Jevčeviću in g. načelniku finančnega oddelka g. Nedeljkoviću sledeča spomenica:

«Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev. Oblasni odbor

Ljubljana, prosim zgoraj imenovana gospoda višja funkcionalarja Generalne direkcije državnih železnic, da zastavijo svoj vpliv v to, da se odpravijo abnormne razmere na železnicah v Sloveniji, da se odpravi osebno pri sekcijah skrajšan delovni čas štiri dni v tednu ter da se vzpostavi normalni delovni čas, t. j. 6 dni v tednu.

Ker je osebno progovno delavstvo težko prizadeto z znižanjem urin, povišanjem davkov, odvzetjem 20% eksekutivne doloke in sedaj še z izprtim dveh dni v tednu, prosimo, da se najdejo viri kreditov in možnost vzpostavitve normalnih razmer delovnega časa, ker je to v interesu delavstva in v interesu uprave, dela in reda.»

Radi odvzeta režijskih voznih ugodnosti družinskim članom delavcev in dnevnicičarjem se je obrnil Oblasni odbor takoj, ko je izšel zadeven odlok (uputstva št. 57) na Centralni odbor brodarjev in naknadno pisмено sledeče:

«Št. 57 Uputstev o voznih ugodnostih so vzete družinskim članom stalnih delavcev itd. pravice do režijskih kart.

Radi tega člena Uputstev, ki v živo zadeva delavce, ki itak nimajo dovoljnih plač in ki so se vzdrževali ponajveč s tem, da so pošiljali svoje družinske člane po življenjske potrebe k svojim rojakom, prijateljem ali v kraje, kjer so jih mogli ceneje nabaviti, je nastalo med delavstvom, ki preleva v poslednjem času udarec za udarec, strašno razburjenje.»

Naprosamo centralni odbor UNŽB, da v tem vprašanju takoj intervenira pri Ministrstvu za promet, da se ta člen ukine in zamenja s takim besedilom, da bi imeli družinski člani stalnih delavcev zopet pravico do režijskih kart.»

Dne 10. maja t. l. so intervenirali zastopniki delavstva vseh kategorij iz cele države (15) s predsednikom centralnega odbora pri Ministrstvu radi kreditov in radi režijskih kart družinskim članom delavcev. O tej intervenciji smo že poročali.

Po seji Centralnega odbora UNŽB v Mariboru bomo sporočili železničarjem vse važne sklene te seje.

RUMUNSKI KRALJ UMIRA

— Bukarešta, 11. junija. Zdravstveno stanje rumunskega kralja se je nocoj nenadoma poslabšalo, da se vsak čas pričakuje katastrofa. Kralj je ponoči dvakrat bruhnil kri.

Iz pisane ljubljanske kronike

Dva tatinska brata. — Opeharjeni mojster Miha. — Košnja in vreme.

Službojuči stražnik varnostne stražnice na Dunajski cesti je danes jutraj patroliral po Vilharjevi cesti za glavnim kolodvorom. V bližini Zupančičeve jame je zapazil dva sumljiva mladeniča, ki sta bila po obrazu silno zamazana, kakor da bi bila ravno kar prišla iz kake peklenke kovačnice. Straznik ju je ustavil in povprašal: «Od kod, kam in kaj nosita?», nakar ju je prijel, ker sta se mu zdeli sumljiva. Na policiji so bili med tem časom že obveščeni, da je iz materialnega skladišča na glavnem kolodvoru izginil večji kos električnega kabela.

Na policiji so mladima »črncema« izprali vest in ugotovili, da je večji in precej koščati »črnc« že neštevinkrat radi deliktov proti tuji lastni kaznovani Lojze P., star približno 19 let, a drugi manjši in sibi kejši, da je njegov brat Ciril F., ki je prišel gotovo pod bratovim izkušenim vodstvom tatinske karijere. Na policiji so ju vprašali:

— Ali sta vidva ukradla državni železnični kake?

France in Ciril sta takoj v basu in tenorju zapela v takih slučajih tatovom primerno pesem:

— Midva že ne! Gospod komisar, to ni res! Ti v Zupančičevo jamo sva prišla in našla tisto reč v koprivah.

— Ukradla sta jo!

— Saj nisi rečel!

Nato so ju začeli podrobneje zasliševati. Naravno, da sta odločno tajila tatvino: toda električni kabel ju je izdal in jadrati sta morala skupno v zapor.

Mojster Miha je doživel te dni na jugozapadnem delu mesta nenavadno avanturo, ki ga je drago veljala. Prejel je precejšnjo svotico, več intetuljev in jurjev. Skušnjava ga je zavlekla v neko gostilno, kjer je vseljalila in popevala dekle Minka, ki je že precej odvedela. Kmalu sta bila prijatelja. Ponoči, ko sta se najela in napila, je mojster Mihael, ki je drugače nesrečen vdovec, povabil Minko k sebi kar v delavnico. Tam sta prežvela še nekaj veselih minut, nakar se je mojster Miha odpravil v svoje stanovanje, a dekle je pustil v delavnici, ker mu je rekla, da nima ključa od svojega stanovanja. Drugo jutro mojster ni več videl Minke v delavnici, pač pa je bil njegov suknič, v katerem je pustil denar, ološan za približno 2000 Din. Ves je bil preplašen in razburjen. Prijel se je za glavo in premisljal, kaj naj počne.

Nič drugega ne, kakor policijo moram poklicati na pomoč. Ta bo že našla Minko. Rečeno, storjeno. Policija je Minko prišla. Pri njej je našla nekaj nad 1200 Din. Vprašana: «Od kod je tako lepa svotica?» je flegmatično in prostodušno odgovorila: — To mi je podaril mojster Miha za ljubezen. Bil pa je zelo pijan!

Medardovo vreme se dolgo drži, pa najsi solni ali deži, prvi stari vremenski pregovor. Na dan sv. Medarda v sredo 8. t. m. je bila kaj spremenljivo vreme. Dopoldne lepo in solčno, popoldne vetrovno, tupatam oblačno in sploh viharovo. Drugi dan je Medard prinesel dež. Sedaj imamo dva dni prav vroče. To vreme je prav ugodno za košnjo. Kosci in kmetovalci si tako vreme iz srca žele. Košnja je sedaj v polnem razmahu. Zato tudi kosci, ki se shajajo s svojim zeleno travo morilnim orodjem pod kostanjem na Vodnikovem trgu, takoj dobe delo in se ljubljanski gospodari kar trgajo zanje. Največ teh koscev prihaja iz Notranjske in Dolenjske. Ti kosci so drugače pred vojno hodili kositi tja na Gornje Stajersko, kjer si je potem na planinah marsikdo izbral svojo izvoljenko ter se nato naselil na Stajerskem. Kosci so zlasti prihajali v Admont, Judenburg in druga mesta.

V petek je znašala najvišja temperatura + 23.7 stopinj C, danes opoldne znaša + 27 stopinj C. Snoči ob 21. je kazal barometer 761, termometer pa + 19.5 stopinj C, danes ob 7. zjutraj barometer 762, termometer + 15 stopinj C, opoldne barometer 760.5, termometer + 27 stopinj C.

Dunajski meteorologi napovedujejo, da bo v južnih Alpah vreme toplo in deževno, a niso izključene nevihte. Izletniki goje veliko nado, da bo jutri na planinah prav krásno vreme. Bog jim pomozil!

Borzna poročila

BORZNA POROČILA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.50, Curih 10.95, Milan 814, London 276.50, Newyork 56.70, Pariz 223, Pariz 168.60.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1825, Pariz 20.36, London 25.2525, Newyork 520, Praga 15.40, Milan 28.72.

Trst: Beograd 81.85, London 88.05, Newyork 18.50.

Nista mi odgovorila in zdelo se mi je, da ju ta zadeva sploh ne zanima. Vzpenjali smo se dalje po strmih gorskih gorskih stezicah, mimo skal v nov sotesko, kjer so se trgali oblaki ob visoke pečine v zračne pene. Sonce je že zašlo, začelo se je mračiti in pokrajina je postala še bolj divja. Vojaštvo je pozabilo na petje, čuli so se samo težki koraki in rožljanje orožja. Daleč spredaj smo videli Napoleona in njegov štab na konjih kakor neke fantastične postave iz pravljic, postave iz pravljice, ki je bila resnična. Imel sem občutek, kakor da morajo zdaj zdej stopiti v skalnato pečino, izgniniti iz pravljice in pustiti nas same s tolpo divjih moč, čijih cesarske uniforme in orožje bi se takoj izpremenilo v korziške plašče in nože.

Na našem morju

Življenje na naši rivjeri. — Kako sodijo Čehi o naši Adriji. —
Sitnosti pri potovanju.

Na dalmatinski rivjeri je sezona že v polnem razmahu. Od Sušaka pa doli do Ulcinja so malone zasedeni že vsi hoteli in tisoči tujcev so priromali iz vseh krajev, da se na obalah Jadranskega morja odpočijo in okrepi na toplem južnem solncu. Posebno živahno je v jugoslovenskih Benetkah — v Crikvenici. Že pred bliskovitimi prazniki je vladal živahen promet, sedaj pa je še s težavo dobi prenočišče. Domači ljudje in bogzna koliko. Najštevilnejše so zastopani Nemci, pa tudi Čehovi in Madžarovi lepo štejejo. Prijetni so, da je vsako leto beležiti v našem tiskem prometu lep napredek. Poznavalcem razmer zahtevajo, da je pričakovati letos rekordnega uspeha. Pozna je uspehi sistematične propagande v inozemstvu. V veliki meri pa vpliva na poset naših pomorskih letovišč tudi italijanska gonja proti nam, ki je rodila v inozemstvu naša nasprotna uspeha.

Življenje v naših kopališčih je zelo pestro in živahno. Letoviščarji se solinijo na razgretjem pesku, kopalo v morju, solnarijo ob obali, love ribe in prireajo izlete z motoriziranimi čolmi in parniki. Posebno priljubljeni so iz Crikvenice izleti na Rab, Krk, Omišalj in Vrhniko. Enkrat na teden se vrši skupen izlet tudi v Opatovo. Ti izleti so zelo priljubljeni, ker ni nikakih obmejnih formalnosti, so pa na drugi strani tudi zelo poučni. Posetniki naše rivjere imajo pri tem najlepšo priliko, da primerjajo razmere v naših in italijanskih kopališčih. Cene so v Opatju mnogo višje, poleg tega pa misli nikoli sigurne, da te ne ustavi na cesti prvi fašist in da te ne vtaknejo za par dni kot sumljivega tujca v zapor. Izletniki so kar srečni, ko se po kratkem bivanju v Opatju zopet lahko vrnemo na parnik in vrnejo na našo obalo, kjer so jim na razpolago vse ugodnosti in kjer se lahko gibalno popolnoma svobodno.

Posebno prijetni so večeri. Skoraj v vseh letoviških krajih in malone v vsakem večjem hotelu se vrše koncerti, plesi in zabave. Komur pa ni do teh bučnih prireditelj, lahko šeta po krajini nasadih in prijetnih mesečnih nočeh. Z morja prihaja prijeten vetrič in človek pod palmami, oljkami in lavorji malone pozabi na to dolino solz in se dvigne v višave tisoč in ene noči. Tri do štiri tedne morja in človek je ves prenojen. S potrošeno vero v življenje se vrača k vsakdanjemu delu.

Naši ljudje žal še vedno premalo cenijo vrednote naše sinje Adrije. Ko smo se pred par dnevi vozili po divni Boki Kotorski, mi je rekel nek čški zdravnik: »Vi Jugoslovenci se niti ne zavedate, kako neprecenljivo zakladnico krasote, zdravja in energije imate v svoji Adriji, sicer bi je ne zanemarjali tako, kakor sedaj. Da je to morje naše...! In prav je imel. Koliko

neprijetnosti, časa in denarja stane Čeha samo potovanje, a vendar so najbolj vneti obiskovalci naše jadranske rivjere. Po večini so to uradniki in drugi pripadniki srednjega sloja. Čehi so strogi računarji in ekonomski, ki živijo solidno, a vendar silno udobno. Njihove kopališke kolonije kakor n. pr. Srebreno pri Dubrovniku, nudijo za zmerno ceno ves komfort. In kar je največ vredno: Čehi imajo svojo lastno jaito za 35 oseb. S to jaito potujejo nevezani na kraj in čas, svobodno, kamor jih vleče srce. Sami krmarijo, sami ribarijo in kuhajo, — ena velika družina, ki uživa prostost, morje, solnce in potovanje, vse obenem za nizko ceno 40 Kč dnevno. To je res letovišče v najidealnejšem pomenu besede! S to svojo jaito potujejo vzdolž cele jadranske obale in si ogledujejo vse znamenitosti naše divne Dalmacije. Nikjer jim ni treba prenašati prtljage, nikjer iskati prenočišč, plačevati izvožkov itd., povsod jim je dom njihova jaita.

Ali bi si ne mogli nekaj sličnega privoščiti tudi mi, ki imamo morje takorekoc pred nosom? Res nismo bogati, a toliko bi pri dobri volji ter nekoliko večji podjetnosti vendar bi zmogli. Pri tem bi prav nič ne riskirali, ker bi se v tako jaito vlozili kapital moralno in materialno bogato obrestoval. Čehi so v teku dveh sezon krili vse stroške za svojo jaito.

Kar se tiče postrežbe tujcev, so razmere v splošnem precej zadovoljive. Vendar pa je še tudi danes opaziti, da naši ljudje še vedno nimajo smisla za to, da je treba goste ne le pritegniti, marveč tudi obdržati. Razmeroma nizke cene za takozvani »pension« te kaj kmalu zvabijo na morje, a marsikdo je razočaran, ko poravnava račun in spozna, da mora na raznih takсах za elektriko, za vodo itd. plačati še 10 do 20 odsto. Pred vsem bi bilo umestno, da se vse te odlozjne takse čim prej odpravijo ali pa že v naprej zaračunajo v ceno za celo oskrbo. S tem bi se prepričilo zabavljanje na račun naše nevelnosti. Tudi čezmorske prilike dajejo povod za ogorčene kritike. Posebno se pritožujejo potniki čez razmere na postaji na Sušaku. Železniška uprava se sicer s hvalevredno vnetostjo trudi, da bi nudila čim ugodnejše zveze, vendar pa bi bilo potrebno, da se omilijo tudi vse formalnosti. Zlasti se pritožujejo potniki iz Nemčije, ki potujejo z direktnimi vlaki odnosno vozovi. Potnike spušča v vlak šele v zadnjem trenutku, da ne more potnik oskrbeti niti svoje prtljage, ker vlak že prej odide. Če bi odpadle take navidezne malenkosti, bi izgubile vse kritike in marsikateri tujec bi odnesel z našega morja lepši vtis, ker bi mu ga ne pokvarile sitnosti tik pred povratkom v domovino. — Letoviščar.

prostost nad svojo lastnino, ki pomenja uničenje vsega gospodarskega življenja. V drastičnih primerih navaja krivice, ki se gode posestnikom s stan. zakonom.

Tu je goste je pozdravil polkovnik Čačkovič, izražajoč velik pomen mednarodnega skupnega delovanja vseh evropskih hišnih posestnikov.

V imenu organizacije iz Nem. Avstrije pozdravila v lepi hrvaščini državni poslanec in predsednik Zveze Egon Pistor iz Grada. Nato so pozdravili dr. Sende iz Budimpešte, kapiten Castescu iz Bukarešte, Blumauer iz Dunaja in imenu svojih organizacij. V imenu Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo je pozdravil predsednik Frelj iz Ljubljane v daljšem govoru, povdarjajoč važnost organizacije in potrebo skupnega nepolitičnega delovanja, če hočemo doseči uspeh. Omenjal je, da naše delo ne obstoji samo v odpravi stan. zakona, temveč imamo še polno drugih važnih nalog na gospodarskem polju. Zlasti moramo delovati v vsakem oziru, da ostane naša lastnina neokrnjena, ker le s tem je zagotovljena bodočnost državi in dobremu gospodarstvu. Napil je skupnemu delu v varstvo naše lastnine. V imenu Slovencev kot bratskega naroda je napil bratom Hrvatoma in Srbom dr. Požar iz Ljubljane, ki je omenjal zgodovino Dalmacije in našo skupnost in prijateljstvo že dolgo let. V imenu občine Ljubljanske je kongres pozdravil član sosveta g. Jože Pirc iz Ljubljane. Pri tem je odločno ter kategorično izjavil, da ne bo odpravil noben stan. zakon stanovanjske bede, temveč samo zidanje novih hiš in naj v tem pogledu služijo za vzgled drugim mestom občine Ljubljanske, ki je zidala že mnogo hiš in s tem st. bedo v Ljubljani skoro že popolnoma odpravila. Slovence je pozdravil dr. Pilar iz Zagreba. Nato so govorili še razni drugi domači govorniki ter se je zapela pri tem marsikatera domača narodna pesem.

Dne 6. junija t. l. se je vršilo v krasnem splitskem Narodnem gledališču nadaljevanje kongresa ter se je najprej izvolil odbor in sicer za predsednika dr. M. Marinkovič iz Beograda, za prvega podpredsednika Ivan Frelj iz Ljubljane in J. Milanovič iz Sarajeva za drugega podpredsednika. Nadalje so bili izvoljeni dr. Požar iz Ljubljane, Stanko Kallaš iz Maribora. Nadalje odborniki iz Srbije in 5 odbornikov iz Hrvatske, med temi nekaj novih. Nato se je odobrila dosedanja članarina ter se določilo, da se prihodnji kongres v letu 1928 vrši v Novem Sadu.

Ob 10. uri je predsednik dr. Marinkovič otvoril manifestacijsko zborovanje, pozdravil številne udeležence, ki so napolnili gledališče. Pozdravil je velikega župana splitske oblasti dr. Peroviča, nadalje zastopnika ministrstva socijalne politike inž. Mladina ter mestnega župana dr. I. Tartagijo. Nato je predlagal odposlati vdanostne izjave Nj. Vel. kralju Aleksandru I., kar se je sprejelo z velikim navdušenjem. Prišel je nadalje takoj s predlaganjem sklenjenih resolucij, ki so se vse enoglasno odobrile. Resolucije so sledeče:

1. Zahteva, da hišni posestniki z vsoto odločnosti zahtevajo, da s 1. novembrom t. l. preneha vsaka nadaljna zaščita, ker je to že v zakonu določeno in ne sme nobena vlada v skupščini kršiti zakona, ker bi to dovedlo do anarhije in do nespoštovanja zakonov.

Resolucija povdarja, da se sedaj ne sme vršiti stanovanjska anketa, ker je za to prepozno, ker ne vlada več stan. kriza, pač pa gospodarska, ki se ne sme reševati samo na račun hiš. posestnikov, temveč na račun splošnosti. Zahteva se, da se uradnikom da takaka stanarina, da bodo mogli stanovanje primerno plačevati, seveda se pri tem v stanovanjih primerno omejit. Hišni posestniki pa hočejo z vsoto odločnosti nastopiti proti onim posestnikom, ki bi hoteli prostost izrabiti s previsokimi najemninami ali pa z nepotrebnimi odpovedmi. Priporoča se tudi hišnim posestnikom, da se takoj skušajo pobotati z najemniki z 1. novembra t. l., da pridemo tako v normalno stanje.

Druge resolucija zahteva znižanje davčnih bremen za hišno posest, ki je neprimerno visoko obremenjena in se ne more vzdrževati in pa odprava odnosno znižanje nekaterih neprimernih in previsokih tak.

V tretji resoluciji se sklene takoj ustanoviti lastno banko posestnikov in pozneje lastno zavarovalnico.

Četrta resolucija zahteva izpolnitev organizacije potom delovne zajednice zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov v srednji Evropi.

Peta resolucija sviri proti vlačanju komunističnih idej v zakonodajno, sodno in upravno prakso.

Šesta resolucija predlaga ustanovitev posestniških zbornic, kateri predlog se da v proučitev vsem društvom. V svrhu razširjenja naše organizacije se Glavni zvezi naroči, da tekem pol leta ustanovi društvo posestnikov v vsakem večjem mestu in kraju. Te resolucije so bile z odobravanjem soglasno sprejete.

V srbo-hrvaščini je zbor pozdravil narod. poslanec g. Pistor, ki je povdarjal nevarnost komunizma za posestnike ter opisoval nevdružne in obupne razmere hiš. posestnikov v Nem. Avstriji, ki jih hočejo socialdemokratski popolnoma uničiti in doseči, da bi srednji stan popolnoma izginil iz površja. Skupščino so pozdravili še vsi ostali zastopniki iz prvih držav in nekateri domačini, ki so izražali skupno misel, da je stanovanjski zakon največje zlo za vse stanovne in splošno gospodarstvo ter se mora v vseh državah prenehati s prislilnim gospodarstvom, kar bomo dosegli pa le s skupnim vztrajnim delom. Ob 12. je predsednik kongres zaključil s pozivom na nadaljnje delo.

Srajce

za gospode, trpežne, iz angleškega, češkega in francoskega cefirja, od najcenejše do najljepše vrste v zalogi. — Na željo se izgotovijo po meri v 24 urah.

P Magdič,

modna in športna trgovina, Ljubljana

Upnikom Slavenske banke!

Na številna vprašanje upnikov pojasnjamo:

1. dopis, ki ga je vsak upnik prejel od upravitelja konkurznega mase (t. j. preostalega premoženja Slavenske banke) dr. Aleksandra Horvata iz Zagreba je samo uradno obvestilo, da je nad tem zavodom odprt konkurz in da se imajo terjatve prijaviti sodišču. Terjatev torej ni treba prijavljati dr. Horvatu;

2. prijava terjatve proti Slavenski banki konkurznemu sodišču in zastopanje njihovih interesov v konkurzu vrši brez nagrade »Odbor upnikov Slavenske banke« v Ljubljani, ki je enotna upniška organizacija, se stavlja na gospodarski in nadstrankarski podlagi, obstojča že od novembra 1926 in zastopajoča pred otvoritvijo konkurza že nad 50.000.000 Din terjatev;

3. oni upniki Slavenske banke, kateri še niso poslali našemu Odboru potrebnih podatkov o svoji terjatvi in pooblastila za njeno prijavo sodišču in zastopanje iste v konkurzu Slavenske banke, naj sporoče z dopisnico svoj naslov na:

Odbor upnikov Slavenske banke, Ljubljana, Poštni predal št. 80. Na to jim Odbor takoj dopiše potrebna navodila in po prejemu njihovih pooblastila s podatki o terjatvi prijavi isto sodišču v Zagreb po predpisih hrvatskega konkurznega reda. Odbor potrdi vsakemu upniku prejem »poslanega pooblastila«.

Slovenija ima terjati od Slavenske banke okoli 86.000.000 Din! Slovenski upniki bodo pri tej veliki gospodarski nesreči mogli rešiti iz konkurza, ki se vodi v Zagrebu, vsaj dober del svojih terjatev le, ako čimprej strejše svoje vrste!

Ljubljana, dne 11. junija 1927.

Odbor upnikov Slavenske banke.

Dve novi terenski brzojavno-telefonski sekciji

Na podlagi odloka poštnega ministra št. 20.699 od 23. maja 1927 se na območju dosedanjih dveh terenskih telegr. telef. tehničnih sekcij v Ljubljani in Mariboru osnujeta še dve novi terenski t. t. tehnični sekciji, in sicer XXXI. Terenska t. t. tehnična sekcija s sedežem v Ljubljani in XXXV. Terenska t. t. tehnična sekcija s sedežem v Celju.

Dosedanja III. terenska tehnična sekcija v Ljubljani bo obsegala mestno telegr. telefonsko mrežo v Ljubljani, telegr. telef. traso Ljubljana-Rakek ob železnici, telegr. telef. traso Ljubljana-Zidani most ob železnici, telegr. telef. traso Ljubljana-Kamnik ob železnici; interurbansko traso Ljubljana-Rakek ob cesti, interurbansko traso Ljubljana-Vransko ob cesti in k navedenim trasam spadajoče stranske t. t. proge.

Dosedanja X. terenska t. t. tehnična sekcija v Mariboru bo obsegala: telegr. telef. traso Grobelno-Sent Ilj ob železnici, telegr. telef. traso Maribor-Prevalje ob železnici; telegr. telef. traso Pragersko-Čakovce ob železnici; telegr. telef. traso Ormož-Hodoš ob železnici, interurbansko traso Konjice-Sent Ilj ob cesti, interurbansko traso Maribor-Gor. Radgona ob cesti in k navedenim trasam spadajoče stranske t. t. proge.

Nova XXXI. terenska t. t. tehnična sekcija v Ljubljani bo obsegala:

telegr. telef. traso Ljubljana dol. kolo-dvor-Bubnjarci ob železnici, telegr. telef. traso Trebnje-Krmlj, telegr. telef. traso Novo mesto-Kostanjevica ob cesti, telegr. telef. traso Grosuplje-Kočevje ob železnici, telegr. telef. traso Ljubljana-Kranjska gora

ob železnici, telegr. telef. traso Kranj-Trzin ob železnici, interurbansko traso Ljubljana-Novno mesto ob cesti, interurbansko traso Trebnje-Krmlj ob železnici, interurbansko traso Kranj-Jezersko ob cesti in k navedenim trasam spadajoče stranske t. t. proge.

Nova XXV. erenska t. t. tehnična sek. v Celju bo obsegala telegr. telef. traso Dobova-Zidani most-Grobelno ob železnici; telegr. telef. traso Celje-Dravograd ob železnici, telegr. telef. traso Grobelno-Roga-tec ob železnici, telegr. telef. traso Rečica na Paki-Solčava ob cesti, interurbansko traso Zidani most-Dobova ob železnici, interurbansko traso Sernica-Krmlj ob cesti in k navedenim trasam spadajoče stranske t. t. proge.

Novo ustanovljeni terenski t. t. tehnični sekciji pričeta poslovati 15. t. m.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 11. Zaprt. (Generalka).
Nedelja, 12. »Večni mladenič«, Premijera Izven.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 11. »Carmen«. Gostovanje bolgarskega tenorista Gospodina.
Nedelja, 12. ob 15. uri pop. »Orlova«. Po-poldanska predstava po znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 11. junija ob 20. »Čardaška kne-ginja«. A. Kuponi. Zadnjikrat.
Nedelja, 12. junija ob 20. »Grofica Mari-ca«. Gostovanje ge. Mitrovičeve. Kuponi. Zadnjikrat.

Ponedeljek, 13. junija ob 20. uri: »Očišče-nje«. Premijera g. Valo. Britina.
Torek, 14. junija ob 20. »Rigoletto«. B in C Kuponi. Zadnjikrat.

Zadnje glasbene predstave v mariborskem gledališču. Ker v kratkem odide večji del vojaške godbe, zaključuje mariborsko gledališče svojo glasbeno sezono te dni. V soboto, 11. t. m. se vprizori zadnji krat vlečupela opereta »Čardaška kne-ginja« (za A brez C), v nedeljo 12. t. m. zadnjikrat v sezoni operetni šlager »Grofica Marica«, v katerem gostuje ravnotako zadnjikrat zagrebški gost g. Anica Mitrovičeva, gostovanje, katero je mariborska publika že dolgo pričakovala. V torek, dne 14. t. m. pa se vprizori »Rigoletto« zadnji krat za (ab. B in C).

Niščeva komedija »Sveta na mariborskem odru. V najkrajšem času se vprizori na mariborskem odru ena najzabavnejših Niščevih komedij »Sveta« v režiji g. J. Koviča. V glavnih vlogah bosta nastopila ga. Buksekov in g. Grom.

Največje in najpomembnejše delo dr. Janeza Mencingerja je brezdvomno njegov »Abadon«, ki je pravkar izšel v zalozi »Slovenske Matice«. Ta spis je »evan-gelji« prvega slovenstva, kakor pravi o njem v uvodu dr. Jos. Tominšek. A ne samo slovenstva, ampak človeštva sploh, ker filozofsko-socialno idejski jih razvija pisatelj, se ne tičejo samo Slovencev, ampak tudi drugih narodov kot zrcalo njih napak v društvu in državi, ki vidijo v prepad. Naj bi ne bilo izobraženega Slovenca, ki ne bi poznal tega odličnega dela, tega slovenskega utopičnega romana. Cena mu je 40 Din.

Pjesme Aleksandra A. Bloka, jednog od najznamenitijih ruskih pjesnika novije dobe, izišle su u izdanju i prijevodu dra. Josipa Badauca u knjižnici »Zl savremene ruske književnosti«. Uz prevedene pjesme, medju kojima se nalaze i čuveni i na sve jezike svijeta prevedeni Blokovi pjesmovi »Dvanaestorica« i »Skiti«, štampani je i koncizan prevodičev uvod o životu i radu pjesnika A. Bloka, pružajući tako u cjelosti reljefan pogled u pjesnički rad ovog korifeja ruskog modernog pjesništva. Knjiga, ukusno opremljena sa slikom pjesnikova, dobiva se u svim većim knjižarama uz cijenu od 15 Din.

Danes ob 4. pol 6. pol 8. in 9.

Nevarna nedolžnost

treh emancipiranih hčera.

IZVEN PROGRAMA:

Vsedelavski izlet, dne 5. junija v Ljubljani.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Javna telovadba
ŠTEPANSKEGA SOKOLA
12. junija pri Novaku

Henry Ford:

Kaj je jazz?

Mnogi se čudijo, od kod prihaja ta ne-pretrgana povodenj muzikalnega kiča, ki prodira celo v dostojne družine in spravljaja današnje mladino tako daleč, da posnema jecljanje zamorcev. Vse pove istina, da je jazz judovski skrupulo. Ta zopnost, slinavost in neotesanost, ta razuzdana čutnost ima judov, izvor. Bledetanje opic, revskanje džungle, vreščanje živalske spolnosti je zavito v nekaj razburjenih ust, ki odirajo tako v hiše, iz katerih bi jih prej poznali s studom.

V neki pravdi so sodno dognali, da je osemdeset odstotkov teh »popularnih« pesmi last sedmerih judovskih glasbenih založništev, ki so zvezana v nekaj trust muzikalij. Ostalih dvajset odstotkov je takisto last judov, ki se pa temu trustu niso pridružili.

Ob vseh škodljivih strujah v našem življenju naletimo vedno skupno judov. V kupljivosti sporta, v roparski financi, v razslosti gledališča so voditelji judje; v

razširjanju alkohola so agentje, vojna politika je v rokah judov, brezlična telegrafija je judovski monopol, umazani filmi so judovska kupčija, v novinarstvu so s trgovskim in finančnim pritiskom gospodje judje. Osemdeset odstotkov vojnih dobičkarjev je judov, organizatorji upornosti proti pravosti in lepim šegam so judje. In tudi v tem zadušljivem ozračju »popularne muzike«, te mešanice bedarije in spolske strastnosti so sami judje.

Pustite mi, da ustvarjam ljudstvu pesmi in plese, in dosežem bom več kakor zakonodajnik, je rekel nekdo. Jud pa ima svoje roke v obeh, v pesmih in zakonih.

Prav tako, kakor je amerikaški oder in kino padel v oblast umetnosti uničujočega judovskega poslovnega duha, prav tako je trgovina s popularno muziko postala judovska industrija. Voditelji so večinoma ruski judje, katerih preteklost je prav tako umazana, kakor preteklost izvestnih judovskih podjetnikov gledališč in kinov.

Ljudstvo ne poje več kar ljubi, nego kar mu »veliki topovi« po zabaviščih neprestano ponavljajo v uho, dokler ne začne tega mladi poslušalci ponavljati še po ulicah. Ti

»topovi« (pevci in pevke) so plačani agentje judovskih glasbenih fabrik. Ne notranja vrednost, nego denar razširja divjaško kravkanje, ki se zove »jazz«.

Niti pri tem fabriciranju glasbe niso pokazali judje nobene originalnosti, nego le posnemanje, prepisovanje in duševno tatvino. Judje niso stvaritelji, nego jemljejo kar so ustvarili drugi, mu dajo prijetno zunanost ter si ustvarijo kupčijo. Zbrali so stare pesmarice, operne melodije in narodne popevke. Ako preiščemo naj-novejše »slagerje« judovske fabrike, najdemo v njih čisto motive in melodije bolj-ših starejših pesmi; pridejajo jim ne nekaj jazz, občutje grobe čutnosti, in tako zmašilo se izpusti med ljudstvo.

Nejudovsko glasbo proglašajo za smešno, in najdejo jo le v zares dobri amerikaški družbi. Ljudstvo, mase krmijo dan na dan le z zamorskim hrupom.

Prvi poizkus, da takozvano narodno pesem trgovskih izkoristi, je napravil Julius Wittmark, bivši pevec balad. Njemu je kmalu sledila vrsta judov iz vzhodnega Newyorka. Nekateri so si pridobili veliko

imetje s tem, da so ustrezali okusu, ki so ga prej sami izkvarili. Eden najbolj uspešnih je bil Irving Berlin, Rus, ki se piše v resnici Izidor Berliner.

Da dobri okus popolnoma uničijo, imajo judovski liferante rafiniran sistem, da izdajajo za isto pesem z dvema ali celo s tremi besedili. Prvo je samo pikantno, drugo že debelo nedvoumno, tretje pa naravnost svinsko. Mestni zelenci prepevajo navadno le 2. in 3. besedilo. Znani pa so primeri, da so poznale ta besedila celo mlade deklice.

Vražja premetenost, ki zanaša svinjarijo v vse sloje! Svoj namen ima in demonično škodoželjnost. Reka drvi dalje, postaja vedno kalnejša, zastruplja nežidovsko občinstvo in množi judovsko bogastvo. Vsakdo mora poslušati jazz, pri vsaki predstavi se vriva ušesom jazz, kričeči plakati hvalljajo jazz, gramofoni vreče jazz, plesni orkestri kakor besni svirajo jazz, mehanski klavirji grme jazz. In kdor hoče biti »na višku dobe«, goji in kupuje muzikalije ali plošče, da uživa v doma najugodnejši jazz.

In vendar nimajo ti jazz večinoma niti sledu čustva ali duše, so tako revni na duhu in občutju, da izginjajo že preko noči. Jazz izpodriva jazz. A tudi to je judovska premetenost, ki izpreminja sloge, da prazni žepe bedakov. Zakaj nič ni v judovski obrti stalno, niti v modi, niti v kinu, niti v pesmih in plesih. Vedno mora biti kaj »naj-novejše«, kar vleče reko denarja iz ljudskih žepov v žepe jazz - fabrikantov...

To je sistem, metoda: Judovsko vladanje v muziki izključuje vse nejudovsko. Naj bo pesem nejudov še tako dobra, po navadni poti ne dospe med ljudstvo. Trgovine z muzikalijami, kritiki, agentje, založniki, posestniki zabavišč, večina pevcev: vsi so judovski, ki hotoma vzdržujejo zvezo in izključujejo — vse druge. In majhna skupina ljudi vlada v kabaretnih tingeltangu, vsiljuje jazz, kinošund in svinske plese, izdaja tiskotake, da služi milijone. Ako bi ti ljudje ne bili judje, bi vsi prsti kazali nanje. Ker pa so judje, so varni pred vsako kritiko.

(Iz Henry Fordove knjige »Internacionalni judje«)

Onevene vesti.

V Ljubljani, dne 11. junija 1927.

— **Z ljubljanske univerze.** Za dekana medicinske fakultete ljubljanske univerze je bil ponovno izvoljen profesor dr. Alfred Šerko, za dekana filozofske fakultete pa prof. dr. Karl Oswald.

— **Zanimiva zgodovinska reminiščenca.** Danes je poteklo 24 let, odkar je bila v Beogradu strmolavljena srbska kraljevska dinastija Obrenovičev. V noči od 10. na 11. junija 1903 so okoli polnoči vdrla zarotniki pod vodstvom mladega 27letnega kapetana Dragutina Dimitrijeviča v kraljev konak ter ustrelili po kralji borbi takratnega kralja Aleksandra Obrenoviča in njegovo ženo Drago. Zarotniki, ki so imeli razporedeno po vsej Srbiji svoje niti in zapuščine, so to noč porabili, ker so bili na dvoru v službi njih zaupniki. V dvoru samem se je razvila kratka borba med zarotniki in Aleksandru zvestimi čuvaji. Truplo umorjenega kralja Aleksandra in kraljice Drage so zarotniki vrgli skozi okno konaka na vrt ter nato dali znak po mestu, da je Srbija svobodna. Voditelj zarotnikov Dimitrijevič sta dva gardista obstrčila. Strel ga je zadel v prsa. Silni Dimitrijevič, ki so ga nazivali »Apis«, je vtrajal do zadnjega.

— **Pomembna obletnica v Škofji Loki.** Škofja Loka, to staro, priljubljeno mesto na Gorenjskem, slavi letos velepomembno obletnico — 300letnico, odkar je zadobila deška sola svoje lastno poslopje. Proslava se vrši v nedeljo 26. junija ob 9. uri na tefovadišču deške sole. Šolsko upraviteljstvo je pretekli dni razposlalo nekaj pismenih vabil širom naše domovine živim bivšim učencem; vabilen pa so seveda prav vsi in naj im velja to obvestilo kot prijazno vabilo k temu rednemu slavlju. Mnogi bodo porabili to priliko, da se po dolgem času sestanejo s svojimi enakoletniki šolskimi tovariši in na prijeten način obnove stare spomine na detinska leta. Kdor se namerava udeležiti skupnega kosila, naj to kratko javi upraviteljstvu deške sole vsaj do 24. junija.

— **Izpremembe pri gledaliških upravah.** Umetniški oddelek prosvetnega ministrstva proučava sedaj materialni in kulturni položaj naših Narodnih gledališč. Koncem sezone namerava prosvetno ministrstvo izvršiti važne izpremembe pri upravah večine Narodnih gledališč. Tako zapusti sarajevsko gledališče g. Branislav Nušić.

— **Verouk na srednjih šolah.** Križevski škof dr. Nyaradi je izrazil pomočniku prosvetnega ministra željo jugoslovenskega katoliškega episkopata, da se vprašanje verskega pouka na srednjih šolah reši v smislu sporazuma predloži, ki so ga ministru izročili predstavniki pravoslavne in katoliške cerkve.

— **Letošnji invalidski kongres.** Za pravoslavne binkošne praznike 12. in 13. junija se vrši v Kragujevcu letošnji redni invalidski kongres, ki se ga udeležijo delegati vseh invalidskih organizacij v državi. Slovenska štosta na tem kongresu zastopala najbrž samo dva delegata in sicer predsednik oblasnega odbora invalidske organizacije za Slovenijo in urednik »Invalida«.

— **Zbor jugoslovenskih inženirjev in arhitektov.** Jutri 12. t. m. se vrši v Zagrebu glavni zbor Zveze jugoslovenskih inženirjev in arhitektov. Tega zbora se udeležijo tudi delegati iz Češke, Poljske, Bolgarske in zastopniki ruske emigracije. Vrši se obenem tudi kongres Zveze slovenskih inženirjev.

— **Poročila sta se Anica Kemperle, hčerka lihiška v Mestnem domu.** In Pavel Poglajen, krojaški moister v Ljubljani, Kodeljevo Obilo sreče!

— **Izplačilo invalidskih zaostankov.** Iz Blairjevega posojila je ministrstvo za socialno politiko prejelo znesek 49.896.000 Din, ki se večinoma uporabi za izplačilo zaostale invalidske podpore.

— **Naši vojni dolgov Ameriki.** Finančni minister je nakazal ravnateljstvu državnih dolgov 200.000 dolarjev, da se izplača drugi obrok našega državnega vojnega dolga Zedinjenim državam. Rok izplačila je 15. junij t. l.

— **Glavni arhiv katastra.** Ravnateljstvu celokupnega katastra je dovoljeno, da zgradi glavni arhiv za vse katastrske načrte.

— **Kredit državnim bonicam.** Ministrstvu za narodno zdravje je nakazan kredit 30 milijonov, da se morejo izvršiti gotove, že započete adaptacije pri državnih bolnišnicah.

— **Palaca trgovinskega ministrstva.** Minister trgovine in industrije dr. Spaho je zaprosil finančnega ministra, da mu dovoli posojilo 20 milijonov za gradbo palače ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.

— **Avtomatna telefonska centrala se v Zagrebu otvori v dveh mesecih.** Instalacijska dela zadnji čas hitro napredujejo.

— **Carinarica v Dravogradu.** Glavno carinsko ravnateljstvo v Beogradu je odredilo, da se še letos zgradi novo carinsko poslopje v Spodnjem Dravogradu.

— **Srednješolska izvidniška četa streljačke družine za ljubljansko oblast.** Jutri, dne 12. t. m., se vrši terenska vežba ljubljanskega in kranjskega odreda izvidniške čete streljačke družine. Zbor za četnike izvidniške ljubljanskega odreda je ob pol 8. pred telovadiščem ljubljanskega Sokola, kranjski odred pa naj se ob 11. dopoldne javi dežurnemu pri 16 km na cesti Škofja Loka - Ljubljana. Vežba bo spojena z izredno četniško svečanostjo. Ker bo to v tem šolskem letu obenem zadnji sestanek četnikov - izvidnikov ljubljanske oblasti, je udeležba strogo obvezna. Streljaški zdravilni Komandir čete ljublj. oblasti.

— **Ženski pokret.** Ga. profesor Leposava Petkovič, predsednica našega Narodnega ženskega saveza, je te dni odpovala v Ženevo, kjer se vrši seja upravnega od-

bora internacionalnega ženskega saveza v zvezi s konferenco o zaščiti dece. Na povratku se bo ustavila v Ljubljani, da poroča o delu uprave v zadnjih dveh letih. Kralj in čas predavanja se bo pravočasno objavil, za danes je opozarjamo nani vsa ženska društva, ki so člani saveza, pa tudi vsakogar, ki se zanima za delo internacionalnega ženskega saveza.

— **Ljudska samopomoč,** podporno društvo za Slovenijo s sedežem v Mariboru, se je po geslu »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!«, osnovala z odobrenjem velikega župana mariborske oblasti z namenom, pomagati vsem slojem, brez razlike stanu in starosti, v največji sili, to je navadno v slučaju smrti posameznega. Sličnih društev se je v Sloveniji in drugod v zadnjem času prav mnogo osnovalo, ki se vsa dobro obnesejo, vendar so bila vsa ta društva namenjena le gotovim krogom, kakor obrtniškim, trgovskim, uradniškim, učiteljskim in drugim organizacijam. Samo kmečko prebivalstvo, ki je v smrtnih slučajih mnogokrat najbolj potrebno podpore za kritje raznih stroškov, kakor pogrebni, zdravniških in drugih družinskih ni imelo do sedaj še nobenega sličnega splošnega podpornega društva. »Ljudska pomoč« v Mariboru izplača po smrti člana zakonitim dedičem Din 1000, 2000 do 4000, oziroma 10.000 podpore. Za to podporo plača vsak član v slučaju smrti posameznega ude 25 par, oziroma 1, 2 do 5 Din članarine. Sprejemajo se do nadaljnjega vse zdrave osebe brez razlike stanu in starosti, torej tudi otroci. Zahtevajte zastoj pravila in pristopno izjavo od načelnstva »Ljudske samopomoči« v Mariboru. Poverjeniki za vsak okraj dobrodošli!

— **Razglas.** Vseled razveljavljenja lovsko - zakupne pogodbe, sklenjene na podlagi javne dražbe z dne 4. maja t. l. se razpisuje za lovišče občine Križava vas ponovno dražba, ki se bo vršila na uradnem dnevu v Višnji gori dne 6. julija t. l. ob 9. uri dopoldne. Lovišče meri 551 ha in ob odano za dobo do 31. marca 1933. Dražbeni pogoji so isti, kakor za prvo dražbo in so razvidni do dneva dražbe pri tukajšnjem uradu.

— **Namesto cvetja g. Černetu** daruje rodbina Polachova 100 Din za oslepele vojake — G. Lud. Černe daruje v spomin svojemu umrlemu bratu Din 100 Podpornemu društvu slepih. Za oba plemenita darova se kar najlepše zahvaljuje odbor Podpornega društva slepih.

— **Jutri, v nedeljo, dne 12. t. m. popoldne, veselica gasilnega društva v Zorjem Kasiu pri Gradu.** Železniški postaji D. M. v Polju in Zalog. Izvrstna kapljica, gorka in mrzla jedila, ribe! — Izletniki, pozor! 496

— **Gasilno društvo v Škofljici** priredi v nedeljo 12. junija t. l. veliki vrtno veselico z bogatim sporedom. Vsi prijatelji gasilstva dobrodošli! 490n

— **Občni zbor in shod hiš. in zemljiških posestnikov iz vse trške občine Trbovlje** se vrši jutri v nedeljo ob 15. v šoli v Trbovljah. Poroča Zvezni predsednik Frelj iz Ljubljane.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročila tvrdka Iv. Perdan nasl. v Ljubljani znesek Din 10.000 na račun prispevka od prodanih družbenih vžgalice. Rodoljubi, kupujte CM. vžgalice, ker z vporabo teh vžgalic koristite naši obrambni šolski družbi. 499n

— **S kolo po glavi!** Včeraj popoldne so pripeljali v ljubljansko javno bolnico 18letnega posestnikovega sina Franceta Sušnika iz Godiča pri Mekinjah - Kamnik. Dne 9. t. m. so fantje v Godiču nočevali. Radi nekega dekleta je prišlo do prerekanj. Čevljar France Cotman je razburjen zagrabil za kol ter z njim udaril Sušnika po glavi. Prebil mu je lobanjo.

ITO — zobna pasta najboljša iz Ljubljane

— **Iz Stanovanjsko sodišče I. stopnje** v Ljubljani razpisuje za prihodnji teden 27 praznih stanovanj. Dodelitveni naroči se vrše v sredo 15. t. m. in petek 17. t. m. vsakokrat ob 8 uri dopoldne v razpravnih dvorani stanovanjskega sodišča. Na ta razpis se opozarjajo posebno državni uradniki, ki imajo po čl. 8. oziroma 10. nov. k stan. zakonu pravico do dodelitve stanovanja po stanovanjskem sodišču. Seznanj teh stanovanj je strankam na vpogled od delavnikov med uradnimi urami v sobi št. 2 pisarne stanovanjskega sodišča.

— **Iz Ljubljanski trg.** Po daljšem času je sobotni trg zopet oživel ter je danes vladalo pravo vrvenje. Prostor ob semenišču na Vodnikovem trgu je bil okupiran po prodajalcah borovnic in domačih črešnjah. Z Orel so prišle na trg prve črešnje. Domače črešnje so prodajali po 5 do 6 Din kg. So prav lepe. Veliko je na trgu borovnic. Grah se je pocenil za 2 Din pri kg in ga sedaj že prodajajo po 5 Din kg. Domače karfirole so po 3 do 7 Din kos. Ogromna je množina prav lepe domače salate, ki jo prodajajo po 0.75—1 Din glava. Danes je bilo na trgu precej starega krompirja. Cene so sedaj stalne. Spargliji s trga izginjajo. Tržne cene so v ostalem neizpremenjene in že dal časa stabilne.

— **Iz Mestni vojaški urad** je radi čiščenja uradnih prostorov dne 17. in 18. junija 1927 za stranke zaprt.

— **Iz Državna podkovska šola na Selu** se je z današnjim dnem preselila v Ljubljano v prostore Kmetijske družbe na Poljanski cesti št. 59, v bližini mestne klavnice.

— **Iz Savez trezvene mladeži.** Danes ob 17. se vrši v Akademskem kolegiju kurz iz alkoholnega vprašanja za nižješolce, ob 18. pa za višješolce. Po kurzu zadnja seja širšega odbora, ki je strogo obvezna za vse člane širšega odbora. 489n

— **Iz Prireditve Primorcev** na binokšni ponedeljek je uspela sijajno. Ze kmalu po pričetku je zmanjkalo prostorov, vseh česar je mnogo gostov odšlo. V najboljsem razpoloženju je nenadoma dež razkropil posetnike. Takoj so bili notranji prostori z. Batiča do zadnjega kotička zasedeni — seveda da je mnogo iskalo prostora zama — ter so bili prisiljeni zapustiti vselečni prostor. Radi tega se »Sagra« ni mogla nadaljevati. Radi nastalih težkoč prireditveni odbor Primorcev ne more »Sagra« ponoviti v nedeljo, kakor so si to posetniki želeli. Bo pa prireditveni odbor prirejal vsako leto na binokšni ponedeljek »Primorsko Sagra«. Tem potom se prireditveni odbor zahvaljuje darovalcem peciva in dobrot, posetnikom veselice ter vsem onim, kateri so na katerikoli način pripomogli, da je prireditveni tako dobro uspeval. Na svidenje prihodnje leto!

— **Iz Smrtina kosa.** Včeraj je umrl v Hradečkem vasi št. 50 v Ljubljani mesar, posestnik in ljubljanski mešan gosp. Anton Bizili, star 59 let. Pokojnik, miren in skromen mož, je bil vedno naprednega mišljenja, zvest član španjskega Sokola in nad 30 let naročnik »Slov. Narodac«. Pogreb bo v ponedeljek 13. t. m. ob 5. popoldne iz hiše žalosti. Pokojniku mir in pokoj, žalujoči rodbini iskreno sožalje!

— **Iz Koncert v hotelu »TIVOLI« s pomnoženim orkestrom** se vrši v nedeljo 12. t. m. od 15. do 20 ure. — Priporoča se Vekoslav Dolničar. 494n

— **Iz Predavanje o Mehiki.** Trgovski ataše pri mehiškem poslanstvu v Rimu g. Salvador Prieto bo imel tekom meseca junija in julija po Jugoslaviji niz predavanj o gospodarskem položaju Mehike in o možnosti za poglobitev trgovinskih stikov med našo državo in Mehiko. Predaval bo v francosčini. V Ljubljani se vrši predavanje 24. ali 25. t. m. in sicer v posvetovalni Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Točnejše glade dneva in ure predavanja bomo še poročali.

— **Iz Velika ljudska veselica v Hribarjevem gaju,** katero priredi Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo-Trnovo, se vrši zaradi letalske prireditve namesto 26. junija v nedeljo dne 3. julija. Vsi, ki si žele izvrstnega okrepčila in najboljši zabave, posetijo naj zeleni Hribarjev gaj, kjer bodo poleg petja, godbe, plesa na novem odru, tombole itd. tudi razne najnovejše prireditve za smeh in kratek čas.

— **Iz Povodni mož in lepa Urška** nastopita na ljudski veselici Jadranske Straže, združeni z izletom po Ljubljani, jutri popoldne pri Mokarju na Izanski cesti, pol ure hoda iz Ljubljane. Čolni vozilo iz Trnovskega pristani vse popoldne in istotako vozilo vse popoldne tudi avtomobil od Karlovskega mostu.

— **Iz Zenska društva v Ljubljani** so nabrala o priliki »Materinskega dne« 15. maja za odkupne znake in cvetke 12.075.60 D. Vsi stroški celodnevne prireditve znašajo 1194 Din. Čisti dobiček je Din 10.881.60. Od tega se je razdelilo ubožnim materam 3200 Din in sicer je dobilo 9 mater po 100 dinarjev, 10 mater po 200 Din, ena 300 Din. Za dve obleki se je dalo 740 Din. Klub Primork je dobil 400 Din. Za 3541 Din 60 par se bo kupilo plenice in perila za novorojenčke revnih mater. V feritalno kolonijo v Omišlju bo sprejetih na račun te zbirke 5 otrok iz ubožnih družin. Iskrena hvala vsem darovalcem! 501n

— **Iz Načelstvo Zadruga mesarjev in prekaljevalcev v Ljubljani** naznanja, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 14. junija 1927 ob 8 uri dopoldne v mestni klavnici. Priglasiti se imajo vsi vajenci, kateri se pridružijo preizkušnji, pravočasno mesarski zdruzi ter položiti vse tozadevne listine. 497n

— **Iz Sokolsko društvo v Štepanji vasi** naznanja svojemu članstvu, da je preminul brat Anton Bizili. Pogreb bo v ponedeljek ob 5. popoldne. Zbirališče članov v kroju ob pol 5. popoldne pred hišo brata Arčiča pri mitnici. Zdravo!

— **Iz Odbor Sokola I.** se toplo zahvaljuje vsem činiteljem, ki so z delom, s prispevki ali svojo navzočnostjo pripomogli, da je bila slavnost razvitiš prapora v zvezi z javno telovadbo res svečana in v vsakem pogledu zelo uspešna. Številni poset svedoči, da naša široka javnost cenijo naporno prizadevanje Sokola I., ki mu niti skrajno težki gospodarski položaj ni mogel zlomiti volje in poleta do rednega vsestranskega dobro organiziranega društvenega dela po odborih in oddelkih. Bodrite in pomagajte tudi nadalje, da junaške taborske čete ne upešajo!

— **Iz Velika izbira raznega perila, modnih bluz, oblač, nogavic, vezenin, cipk, kravat, itd.** se kupi po priznani nizkih cenah pri tvrdki Ign. Zargl, Ljubljana Sv. Petra cesta. 844

— **Iz II. razstava umetnin na Ljubljanskem velesestvu.** Vsi prijavitelci naj najkasneje do 15. t. m. vpošljejo prijavnice in za razstavo določena dela na upravo Velesestva v Ljubljani, da je omogočen aranžma razstave in sestava kataloga. Kdor do 20. t. m. ne vpošlje pravično izpolnjene prijavnice, se njegova dela ne bodo vpoštevata pri sestavi kataloga.

— **Iz Tatvine v Ljubljani.** Veliki tatovi in vlomilci sedaj v mestu popolnoma mirujejo. Na delu so le mali tatovi. Najbrž so veliki gospodje tatovi odšli v letovišča in kopalnice, dočim si te zabave ne morejo privoščiti mali svedrovcji in umozivci. Ti so se spravili sedaj na živali. Neznani tat je odpeljal uradniku Strojnih tovarn Franu Vindišu 500 Din vrednega, 9 mesecev starega dobermana. Mlad potepuh pa je posestil zajčji hlev gimnazijca Ivana Berčoga na Selu ter mu odnesel lepo domačo zajčko, vredno med brati 30 Din.

— **Udeležba železniških činovnikov** kraljevine SHS ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 12. junija t. l. ob 13.30 popoldne v Zidanem mostu v kolodvorski restavraciji. Tovariši se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo. 489n

— **Iz Drobilž policijske kronike.** Policija je od včeraj do danes aretirala sedem raznih deliktov sumljivih oseb. Včeraj je bil dan beračev. Sumirani je bil neki berač, drugi pa radi vlačugarstva. Danes sta bila aretirana dva, tatvine osumljena mladeniča, neka deklica pa radi tatvine cvetlice, vrednih 100 Din. Prijeti sta bili tudi dve tajni prostitutki. Prijavljeni sta dve tatvini in 12 voznikov radi cestnopolicijskega reda. Dva sledoladnja sta ovadena policiji radi prestopka obrtnega reda.

— **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 53

— **Iz Najboljše, najcenejše čevlje kupite pri A. GORŠE, Ljubljana.** Stari trg 15. 67L

— **Kristofič - Bučar: Dospelo krasno bluze!** 84L

— **Koncert na Strelišču pod Rožnikom** se vrši v nedeljo dne 12. t. m. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta. Velik senčnat vrt. Za slučaj slabega vremena se vrši v salonu. 892

Iz Celja

— **Olepševalno in tujsko - prometno društvo v Celju** obvešča občinstvo, da je z ozirom na visoke izdatke, ki jih je imelo s preureditvijo parka in povečanja javnih nasadov, primorano povšitati vstopnino k nedeljskim koncertom v mestnem parku od 1 na 2 dinarja. Vstopnina h koncertom, ki se vršijo vsak četrtek, ostane tudi še nadalje 1 dinar.

— **Olepševalno in tujsko - prometno društvo v Celju** razpisuje kot v lanskem letu šest nagrad za najlepše okinčana okna in balkone. Nagrade bodo obstojale iz dekorativnih rastlin (palme, filodendroni). Tekmovalne konkurence se lahko udeležijo vsak zasebnik, izvezta so le pridobitna podjetja, uradi in javni zavodi. Ocenjevanje se bo vršilo tekom meseca avgusta po posebni komisiji, v kateri bodeta poleg olepševalnega društva tudi zastopnika hišnih posetnikov in najemnikov. Rezultat cenitve bo v časopisni javno razglašen. Društvo, ki hoče s temi nagradami povzdigniti zanimanje celokupnega meščanstva za nego cvetlic in olepšavo mesta, kar igra enilnetno vlogo v tujsko - prometnem pragu, upa, da bo našlo še več zanimanja za to lepo, uvaževanja vredno idejo kot v preteklem letu.

— **Iz poslovnega sveta.** Nad premoženjem tvrdke F. König na Krekovem trgu je proglašen konkurz. — Istotako je v konkurzu tvrdka Janko Božič na Kralja Petra cesti.

— **Koncert Celjskega godbenega društva** bo danes v soboto zvečer v mali dvorani Celjskega doma.

— **Nočno lekarniško službo opravlja** ta teden lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

Iz Maribora

— **Odprtje spomenika koroškim junakom.** Na Vidov dan, dne 28. junija, se bo vršilo slovesno odprtje spomenika vojakom bivšega mariborskega pešpolka, ki so padli v boju za domovino na koroški fronti leta 1918-19. ter na severno - štajerski meji. Slavnost bo obenem spominna obletnica na naše osvobodilne boje. Odprtje spomenika se bo vršilo zelo slovesno ob navzočnosti cele mariborske garnizije, zastopnikov uradov, oblasti in raznih društev in korporacij. Iz cele Slovenije prihite udeleženci koroških bojev, da ob tej priliki obnove prisego, ki so jo položili takrat, da ne bodo nikdar dopustili, da bi sovražnik odvezel le ped slovenske zemlje.

— **Odprtje obrtne razstave.** V nedeljo ob 10. dopoldne se vrši v dvorani pivovarne Union na Aleksandrovi cesti slovesna otvoritev razstave, ki jo priredi Slovensko obrtno društvo v Mariboru. Na razstavi bodo le dela obrtniških pomočnikov in vajencev. Obrtno društvo hoče s tem pokazati, da naši pomočniki v strokovni sposobnosti prav nič ne zaostajajo in da je beležiti napredek na vseh poljih. Posebno važna pa je tudi razstava valenjskih del, ki bo razstavljalec v ponos, mojstrom pa v čast. Obisk razstave toplo priporočamo. Vsa razstavna dela bodo na prodaj.

— **Iz Ljudska knjižnica v Narodnem domu** se je preselila v novo in moderno opremljene prostore v pritličju Narodnega doma. Številno knjig se je med tem zopet znatno pomnožilo. Knjižnica se začela danes zopet redno posloovati. Vpisnina se je znižala od 10 Din na 5 Din, tako da je knjižnica vsakomur pristopna. Uradne ure bodo odslej zopet redno vsak četrtek in soboto zvečer ter ob nedeljah dopoldne.

— **Nastop Sokola.** V nedeljo 12. t. m. ima mariborski Sokol svoj letošnji javni nastop. Ob 14. skupen odhod izpred šole na Ruški cesti na telovadišče v Ljudskem vrtu, kjer bodo nastopili s prostimi valami in na orodju vsi oddelki. Ker bo letos radi pokrajinskega zleta to edini nastop mariborskega Sokola, se prav posebej opozarjamo občinstvo na to prireditev in vabimo k številni udeležbi.

— **Uradni dan TO** v Mariboru. Zbornica za trg in industrijo v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnji zbor uradnih dan v Mariboru izjemoma v petek, dne 15. junija t. l. dopoldne v uradnih prostorih Gremija (Jurčičeva 8/11).

— **Domače črešnje na trgu.** Na trgu so se pojavile prve domače črešnje, ki so letos zelo dobro obrodile. Cene stalno padajo ter se prodajajo sedaj črešnje že po 4 do 6 Din liter. Računa pa se, da bodo nazadovale cene do 2 Din za liter, ker je letošnji pridelek zelo bogat.

Največjo izbiro modernih damskih oblek

in sicer: raznovrstne perline od Din 60 do Din 180, volnene v modnih barvah — tudi plisirane — od Din 200 do 650, svilene od Din 300 do 650, krasne opal in popelin bluze od Din 88 naprej, sportna in modna krila od Din 80 dalje, otroške oblečke, vsakovrstne predpasnike itd. Dobite zelo poceni le pri F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. — Oglejte si razstavo v izložbi! 1456

Železniška nesreča pri Litiji

S prvim jutranjim mariborskim potniškim vlakom okoli 5. so pripeljali v Ljubljano iz Litije čevljarskega pomočnika Miroslava Tišlarja, rojenega leta 1906. v Prežganju pri Litiji. Imel je desno nogo pod kolenom popolnoma odtrgano. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v javno bolnico, kjer so na kirurškem oddelku zdravniki izvršili še nadaljno operacijo.

Kakor nam javljajo, se je Miroslav Tišlar vozil z jutranjim osebnim vlakom proti Ljubljani. Ni sedel v kupe, marveč kar na stopnišče vagona, kjer je zadremal. Nesreča je hotela, da je Tišlar, ko je nastal močnejši sunk med vozovi, izgubil ravnotežje in padel pod voz tako, da mu je kolo odtrgalo desno nogo pod kolenom. Na kolodvoru so mu rano toliko obvezali, da so mu ustavili kri in ga takoj nato odpeljali v Ljubljano. Po telesu je Tišlar dobil tudi lažje poškodbe in odrgnine. Tišlar se je nameraval danes jutraj odpeljati na Gorenjsko v Mavčice pri Kranju, kjer je njegov oče organist.

O železniški nesreči na postaji v Litiji nam poročajo še naslednje podrobnosti: Potniški vlak št. 62 je danes ob 2.40 jutraj privozil v postajo Litijo. Čevljarski pomočnik Miroslav Tišlar, ki je sedel na stopnišču voza ter najbrže med vožnjo od Zidanega mosta trenutno zaspal, je pri sunku vozov, ko se je vlak začel ustavljati, padel s stopnice ter pri padcu prišel z desno nogo na tračnico. Kolo mu je nato odtrgalo desno nogo.

Planincem!

Doslej otvorene planinske koče
Vse zavedne planince in turiste naproša SPD, da sporočijo svojim sorodnikom, prijateljem, znanec, ki ne čitajo listov, da je Osrednji odbor SPD doslej otvoril že naslednje koče:

Orožnovo in Malnerjevo kočjo na Crni prsti, zadnja postaja Bistrica-Bohinjsko jezero. (Najlažja in najhvalejnejša tura v juniju). Staničovo kočjo, Erjavčovo kočjo na Vrščici, Aljažev Dom v Vratih, obe goljski kočji, okoli katerih se v tem mesecu razširja opojni duh divnih narcis. Krekovo kočjo na Ratitovcu, Dom na Kravcu, Čozovo kočjo, Kamniško sedlo, Veliko Planino in Kamniško Bistrico, pri kateri si lahko ogledate lep prirodni most. Predoselj in kranski slap Bistrice. (Kamniška podružnica otvori v nedeljo novo pot v Predoselj!)

Nove turiste naj planinci opozorijo, da se tura s Kamniškega sedla na Kokoško sedlo in od tam čez Greben na Kravce se ne priporoča, ker je še prezagodaj. Nikdo od turistov in ljubiteljev prirode pa naj ne pozabi, da je Bohinj in Bohinjsko jezero eden najlepših kotičkov Slovenije in Jugoslavije. Postrežba v hotelu Zlatorogu in Sv. Janezu je prvovrstna in kopanje v Bohinjskem jezeru zelo prijetno. Jezero se je v zadnjih vročih dneh dobro ogrelo. Lepa enodnevna tura je iz Bohinjske Bistrice mimo Malnarjeve kočje na Crni prsti in od tukaj mimo Orožnovo kočjo, kjer je izborna postrežba, do Sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru.

Vsak planinec ima najboljše zveze ob sobotah in nedeljah na vse omenjene planinske točke in dobi tudi pod gotovimi pogoji polovično vožnjo, o čemer se lahko informira v pisarni Osrednjega odbora v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II.

Izjava

Podpisana Marija Smole iz Rožne doline Cesta 1/13 izjavljam, da so moji očitki dne 2. junija 1927 o gospodu Ivanu Robežniku ml. na Viču in njegovi ge. soprogi brez vsake podlage, torej krivični in jih obžalujem. Ljubljana, dne 7. julija 1927. 495/n

Marija Smole.

Senzacija! Popolnoma novo! Senzacija!

V nižavi satana . . .

Kolosalni senzacionalni velefilm ljubavi in maščevanja. — Divja borba z lačnimi volkov! — Grandiozne bravure nad prepadom smrti — Smrtonemarni skok čez vražji most — Prekrasni naravni posnetki iz Aljaske — Visoke pečine — Snežni vrhunci skrivajo »idol« vsega človeštva — Blesteče zlato . . . — Najlepsi in najmočnejši dosež

Moda

Elegantne večerne obleke najnovejše pariške mode.

Kočljivo poglavje

Vsaka omožena ženska pozna vprašanje, ki ga rade ponavljajo zlasti skrbne tete in tašče. Pol leta ali leto dni po svatbi začne vse tete, tašče, svakinje in drugi sorodniki ženskega spola spraševati mlado ženo: Torej? Kaj ni še nič? V to vprašanje vložijo celo pridigo. Na rihem ali pa tudi glasno si mislijo: Mar si tudi ti ena tistih modernih žen, ki morejo imeti otrok, da si ne skaze vitke postave? Jaz sem imela v tvojih letih že tri hčerke in tudi sin je bil že na poti. Vsaka žena mora imeti vsaj eno dete!

Tete imajo zelo razvit smisel za to, kaj mora biti in kaj ne. Parkete je treba namazati vsaj enkrat na leto, denar se za nepotrebne stvari ne sme trošiti, nad zakonskimi posteljami mora viseti Madonina slika. Glavno pa je, da mora imeti vsaka žena vsaj eno dete. Mlada žena po možnosti preseli to vprašanje in začne hitro spraševati, da-li je nadušljivo vemu stricu že odleglo in da-li bo teta letos vkulhala sadije.

Problem potomcev je v današnjih časih mnogo težji, kakor je bil takrat, ko so skrbele za razmnoževanje človeškega rodu naše babice in prababice. Marsikatera žena, ki je videla v svetovni vojni umirati za nič tisoče in tisoče onih, katerim so dobre mamice ob dolgih zimskih večerih pripravljale detško perilo in pivoje, čuti pred fakom novega življenja mnogo večjo odgovornost, kakor so jo čutile njene prednice. Zavest, da ni tako enostavno spraviti na svet novega človeka, ni vedno znak sebičnosti. Ženska je nehala biti lehkomišelnost in kratkovidna. Ona ve, da na svetu vse mine, da zahteva narava za vsak užitek, ki ga nudi človeku, stokratno odškodnino v obliki skrbi, prečutih noči in prelitih solza. Moderna ženska ve, koliko humbura in sentimentalnosti je na pravljicah o nagonu po ohranitvi in razmnoževanju človeškega rodu. Ženska naše dobe ima bogate izkušnje, ki jo silijo, da dobro premisli, predno postane mati.

Med temi izkušnjami je materinstvu najbolj nevarno to, da se žena zaveda, kako malo ve o sebi in o svojem možu.

Čim odkritosrnejši in poštenejši je človek, tem manj govori o ljubezni do groba in slahih srčnih izlivih, ki so navadno samo produkt ekstaze ali treutnega dobrega razpoloženja.

Problem potomstva je v sedanjih razmerah tako kompliciran, da se moramo naravnost čuditi, da se sociologi in zakonodajci tako malo pečajo z njim. V času vedno večje bede in brezposelnosti bi se morali zlasti siromašnejši sloji resno zamisliti nad vprašanjem, koliko otrok lahko spravijo na svet in kako jih bodo preživljali. Saj je znano, da se rekrutira pretežna večina proletarcev, t. j. ljudi, ki so navezani izključno samo na svoje fizično ali duševno delo, iz nižjih in srednjih slojev. Ti sloji zalagajo trg dela s tisoči novih ročnih in duševnih delavcev, ki so odvisni od povpraševanja. Povpraševanje po delavcih je pa vedno manjše in zato se vrste brezposelnih rapidno množijo. Seveda je težko regulirati razmnoževanje človeškega rodu, ker spada to v kočljivo poglavje o naravnem nagonu, v katero si zakonodajalec ne upa poseči. S tem pa se ni rečeno, da mora vladati v tem pogledu tak kaos, kakor vlada zdaj. Zlasti vprašanje evgenetike bi bilo treba čimprej načeti, kajti nihče ne more tajiti, da tvorijo tisoči fizično ali duševno poškodovanih za človeško družbo zelo težko breme. Spartancev, ki so šli v evgenetiki do skrajnosti, ne moremo posnemati, ker smo preveč mehkužni, vendar bi pa lahko storili vsaj nekaj, da bi se ventiliralo vprašanje o ozdravljenju našega rodu.

Moški pri tenisu

Celotni optični dojem dobro oblečenega tenisa igralca je bel. Bele hlače, beli čevlji, bela košulja. Edino, kar dovoljuje moda moškemu pri tenisu, je pester pulover. Bela košulja je vedno odpetja s širokim ovratnikom in dovolj dolga, da pri igri ne leze indiskretno izza hlač. Ameriške tvrdke priporočajo košuljo v obliki bluze iz tanke svile, segajoče samo do pasu in zaključene v obliki barvastega pasu iz kavčuga. To da ta košulja za tenis ni posebno pri-

kladna. Rokavi so bodisi dolgi ali pa kratki in široki, segajoči samo do komolcev. Boljši so kratki rokavi. Hlače so bele, bodisi flanelaste ali platnene. Biti morajo dovolj široke, narejene po angleškem kroju, tako da se dobro oprijemljejo pasu. Največ preglastic delajo navadno čevlji. Kar se tiče podplatov, razločujemo pri tenisu tri vrste čevljev in sicer s kavčugastimi, pletenimi in hromovimi podplati. Kavčugasti podplati so sicer praktični,

vedar jih pa moda ne priporoča, ker ne propuščajo zraka. Najboljši so pleteni podplati. Čevlji ne smejo biti pretesni, da se more noga svobodno gibati. Najbolje je, ako so za pol številke večji od noge. Pulover oživlja belo emolienost celotne obleke. Je sicer tudi bel, je pa koničasto izrezan in ima pod vratom rob iz blaga živih barv. Puloveri so lahko brez ali pa z rokavi. Nekateri moški nosijo pri tenisu tudi pester svilene pulovere z monogrami.

Slovenski cilindri in cilindraši

Zgodovina cilindra. — V Ljubljani so nosili cilindre prvi Nemci in nemškutarji. — Stari ljubljanski tipi. — Kako so se ljubljanci modernizirali.

Časi se izpreminjajo in s časi ljudje. Velika revolucija, ki je zajela leta 1918 večino Evrope, je udarila tudi po cilindru. Žrtve vsake revolucije tekmo 19. in 20. veka je bil namreč vselej tudi cilindar. Po vsaki novi revoluciji se mora cilindar umekniti ali črnamu širaku ali črni meloni. Jako zanimivi bi bili torej »spomini« cilindra. Vsekako zanimivejši, nego so »spomini« novodobnih bili-slavnih potentatov, generalov, državnikov in politikov.

Cilinder je v narodnih nošah morda že par tisočletij star. Marsikje nosi kmetiško ljudstvo cilindre. Meščanski, prereformirani cilindri pa imajo starost še 130 let. Prvi ga je v Londonu nosil trgovec s kolonialno robo John Hetherington l. 1797. Ko se je pojavil s cilindrom prvič na ulici, je nastal toliko naval konservativnega ljudstva, ki je hrupelo in ugovarjalo, da je imela policija polne roke aretirancev: Hetheringtona so jedva rešili in ga nato kaznovali z občutno globo. Revolucionarni John pa je bil trmast prebrisane. Ne le da s cilindrom ni odnehal. Celotno varno je ustanovil za fabrikanjo cilindrov, pridobil z agitacijo kmalu veliko prijateljev cilindra ter baje obogatel. Vsak londonski elegant, bodisi mlad, bodisi starejši, je nosil cilindar. In ker je London že od pamtveka modni smerodajnik, je kmalu vsa Anglija elegantne polovice paradirala s cilindrom. Iz Anglije je priletel cilindar v Francijo, odondot v Nemčijo, v Avstrijo in kajpada z Dunaja in iz Gradca končno tudi v Ljubljano.

V Ljubljani so ga začeli prvi nositi Nemci in nemškutarji, in še v drugi polovici 19. veka so bil Slovenci ponosni kakor Indijanci na skalpe, kadar so kakemu cilindraču zbili »pino« z glave. Cilinder je bil včasih slovenskim ljubljancem očividni znak izjavnega nemštva in nemškutarstva. Zakaj cilindre so nosili izrazito vsenemsko misleči beamerji, politiki, trgovci in njih sodružniki. Člani Turnvereina in kazinotje vobče. Peveci nemške Filharmonije so nastopali s cilindri. Ker je na koncertih sodelovalo tudi precej učiteljskihnikov nemškutarstva in nemškutarskega mišljenja, se je zanesel cilindar tudi med preparrande ter ob svečanostih med višje srednješolsko dijaštvo vobče. Ljubljanski srednješolski praporčaki so bili na procesijah ob Telovem vedno ocilindrarni.

Ob nedeljah in praznikih si nekdanji nobel Ljubljancina sploh ni bilo mogoče predstavljati brez cilindra. Se dandanes pa se spominjamo nekaterih originalnih ljubljanskih tipov, ki so nosili cilindre ne le ob svetkih, nego tudi ob petkih, torej vsak dan.

Tak original je bil direktor dežel. sodišča Franc Isatitsch, rojen l. 1812 v Kočevju. S cilindrom na glavi, s šestimi kamni nad ušesi, z veliko dvakrat okoli vratu ovito črno, vodoravno zavojljivo kravato, v črni dolgi salonski suknji je korlačil bradat mož mrkogled s črno palico s srebrnim držalom po ljubljanskih ulicah.

Drugi tak original je bil geometer Franc Strohal, rojen v Treblitz (Trebomsljeh) na Moravskem l. 1815. Bil je v svoji noši kakor živa figurina mode okoli l. 1848, ki ji je ostal zvest do svoje smrti l. 1890.

Tretji je bil bivši uradnik ljubljanske eskomptne banke Henrik Mihael Vertouz, Ljubljancan, roj. 1849. Svoj slovenski priimek je poprancobil in se je imenoval Henry Vertou (izgovori Vertú!). Včasih je bil precej imovit, je mnogo potoval po svetu, bil nekaj časa v Parizu in je govoril francoski. Umril je samski l. 1892. V modi je bil elastičnejši in dasi je, kakor Isatitsch in Strohal, najrajši paradiral s cilindrom, je vendar zasledoval modne izpremembe v Parizu. Rad je hodil po mestni promenadi v baršunastem suknjiču, poleti z belim cilindrom, včasih celo s tropsko čelado.

Marsikdo se še spominja Likla (Aleksandra) Mallitscha, roj. 1860 v Ljubljani, prvega in zadnjega izrazitega ljubljanskega gigrila. Vendar ni bil konservativen cilindrač. Nosil se je rad po najnovejši, včasih uprav groteskni modi. Ljubil je široke karistaste hlače in sive ali drugače svetlo barvaste nizke melone ravnih krajev. Likl je nastopil prvi v dolgih silistih čevljih s prav nizkimi petami. Bil je uspeh bogat ljubiteljski lepega spola in protektor prijaznih nemških igralk. Dobrodušen in popolnoma apolitičen, je bil simpatičen tudi slovenski družbi, saj je govoril gladko slovenski. Izselil se je v Pešto in ond l. 1882 umrl na kapi.

Sovražstvo zavednih Slovencev proti cilindrom se je počasi le ohlajalo in cilindri so se pojavili tudi na oficijelnih slovenskih glavih. Prvi so bili seveda slovenski starejši uradniki, ki so ob slavnostih in cerkvenih svečanostih hočeš nočeš morali nositi cilindre. Kajpada čisto le izposojene, sledili so jim mlajši tovariši. Nekdaj v Ljubljani popularni, ker blagoslojeni magistratni nadkomisar Jakob Tomec je pripovedoval zgodovino svojega prvega cilindra. Kot Trnovčan je bil po ljubljanskem županu delegiran, da je šel zastopat mest. magistrat na procesiji trnovske župnije v županovem imenu. Brez cilindra pa ni smel markirati župana. Kupil si je torej lep cilindar, ki se je svetil v vsej novi krasi, sicer je bil mlademu Tomcu pristojal izvrstno. Toda ko je po procesiji prišel v družbo trnovskih prijateljev, so ga mahlo naskočili ter mu z vzkliki: »Izdajalec! Nemškutar! Trnovska sramota!« zbili cilindar z glave na vrat. Obupani Tomec je takrat prisegel, da si nikoli več ne pokrije glave s cilindrom. Prisego je držal trideset let; potem jo je moral prelomiti. Bil je namreč odlikovan z avstrijskim redom in na slavnosti dekoriranja je moral priti s cilindrom.

Katastrofa za vsa radikalna narodna, cilindrom sovražna slovenska srca pa je prišla leta 1883. Cesar Franc Jožef je prišel v Ljubljano in brez cilindra ni smel biti pri sprejemih noben civiliziranec. Še nikoli se ni prodalo v Ljubljani toliko cilindrov in nikoli več ni bilo v Ljubljani toliko novih, modnih cilindrov. Odstitihmal so se svetili cilindri tudi na slovenskih prvaških glavih pri cesarskih mašah, na porokah, na plesih in pogrebih ter na sprejemih odličnikov na kolodvoru. Kajpada so uradniki nosili cilindre vselej, kadar so se ob nastopih služb predstavljali novim šefom in cilindar je postal običajen in v vsakem posestu odlične obitelji. Trgovine so imele cilindre tudi na posodo za en dan ali eno noč.

Skratka, cilindar se je vedno bolj domajil tudi v slovenski družbi. Ob slavnostnih prilikah so ga nosili meščanje rejenih denarnic, ugledni obrtniki, ki so hoteli dokazati svojo modno civiliziranost, zlasti trgovci in kmalu tudi trgovski sodružniki. Nemški gledališki ravnatelji in igralci so že dolgo nosili cilindre, zato so jih posnemali tudi slovenski. Prvi med njimi je bil kajpak Danilo, ki ga je potem zvesto nosil vsaj petindvajset let, ker je z njim najuspešneje dokazoval, da je in ostane »večni mladenič«.

V masah se je pojavil cilindar na ljubljanskih bogoslovcih. Lemenatarje je poznal vsakdo po črnih visokih cilindrih in vihrajočih črnih plaščih z listastim ovratnikom. Noben cilindar ni bil dolgotrajnejši nego lemenatarski; nosilo ga je več zaporednih letnikov bogoslovja in ko je doslužil navidezno že docela, se je pojavil čisto še na glavi ljubljanskega fjakarja. Na pustni torek je namreč včasih vsak ljubljanski fjakar pokril cilindar, ki ga je našel za mal denar navadno v ropotarnici lemenatski.

Pred tridesetimi leti, kmalu po otvoritvi Narodnega doma so se pojavili v Ljubljani takozvani frakariji. Pristni slovenski radikali so jih mrzili tako, kakor so mrzili nekdanj cilindre in cilindrače. Mrznja proti frakarjem in frakarsstvu se je zagrizla tako globoko v slovensko psiho, da še dandanes ni docela izmrla. Frakarji pa so bili mladi gospodje, ki so se pravkar vrnili iz tujine, kjer so absolvirali vseučiliške študije in se obenem pričeli tudi civilizacije velikomestne boljše družbe. Ti nesrečniki so si vtepli v glavo, da je izobraženec vendarle lahko dober Slovenec, čeprav se vede po pravih evropskih bontona, čeprav se oblači korektno in čeprav je tako ekskluziven in nedemokratičen, da se izogiblje primitivnih beznic ter se ne brati s prav vsakomer, ki kriči živio ali nazdar.

Toda Ljubljančanje so jih smatrali za ošabneže in naduteže. Motil bi se, kdor bi po njih zvedku mislil, da so hoteli frakarji neprestano v fraku in cilindru. Nosili so oboje le kadar je bilo umestno, a po vzgledu velemeščanov so nosili pozimi vedno le cilindar. Z izpremembo svetovne mode pa so se zunanje polagoma izpremenili tudi ljubljanski frakarji. Naša družba je v civilizaciji naglo napredovala, v Ljubljani je bilo zlasti med mladino in akad. absolviranci vedno več takih, ki so se po obleki, obutvi, vedenju in nastopanju prilagodili velemeštnim običajem. V splošni civilizaciji so tako frakarji končno izginiti, oziroma ljubljanska družba se je v vseh slojih poprčila.

Tudi najizrazitejši slovenski narodni voditelji, radikali, liberalci, klerikali in celo socialisti se niso več upirali noši cilindrski. Nosili so cilindre župan Ivan Hribar, dr. Ivan Tavcar, dr. Sušteršič in Etlon Kristan, kadar je bilo treba ali celo ob delavnikih. Posebno znana ljubljanska osebnost z večnim cilindrom je bil pokojni, vedno elegantni odvetnik dr. Josip Furlan in je še popularni zdravnik dr. D.

A prišla je nova revolucija in cilindar se je začel skrivati, zakaj širokokrajniki so postali iznova znak prevratnega svobodoumja. Moda, ki je cilindar neprestano izpreminjala in ki je elegantem diktirala zdaj nizke, zdaj visoke, zdaj ozke in ravne, zdaj široke i zajete, zdaj široke, zdaj ozkokrajne, zdaj sive, rjave bele, črne, končno črnokocinate cilindre, se je prilagodila duhu časa in cilindar neusmiljeno konfirnila. Dandanes niti bogoslovci ne nosijo cilindrov, niti več jezdarke, dasi jim je izvrsto pristojal.

Cilindar nosimo samo še pri posebnih svečanih sprejemih in na prav posebno visokih posetih, na prav posebno resnih oficijelnih slavnostih in cerkvenih svečanostih ter na pogrebih izrednih odličnikov. A niti tu cilindar ni več običajen ter zadošča tudi črna melona. Moda ga je črtala celo na porokah. Kadar pa ga nosimo, ga moramo združevati s popolno, skrajno ko-

R. Faquet:

Skrivnost starega gradu

Krasna, petindvajsetletna markiza Klara de Resseguier je imela popolnoma sive lase. Poleg tega si jih je pudrala tako, da je bila podobna dami iz roko dobe. Nedavno so mi jo predstavili in v moji prisotnosti je pripovedovala o čudovitem doživljanju. Markiza je pripovedovala:

— Pred sedmimi leti sem odpotovala z možem na ženitovanjsko potovanje v Mirbihan. V Vannesu je nama stric svetoval, naj si ogledava poleg drugih krajevnih zanimivosti tudi grad Kerpenhir.

To je star, napol porušen grad, v katerem se je ohranilo samo nekaj soban. V sobah se poznajo še sledovi dragocenih slik po stenah, v nekaterih stoji tudi starinsko pohištvo, ki je pa že preperelo in od miši ogolodano. Grajska oskrbnica, priletna domačinka, je bila podobna vedeževalki, ko sva se zglasila pri nji. Imela je pri sebi udomačenega krokarja z vrazjimi očmi, ki je slišal na ime »Pendhu« (črna glava).

— Dragi gospod, dobra gospa — je dejala sivolasa oskrbnica, — zadnji stanovalec tega gradu je bil Jean Ivon, baron kerpenhirske. To je bil moj svoji vrste. Neprestano se je boril proti kraljevim sovražnikom, dasi je bil že davno sklenjen takozvani bretonski mir. Često so ga na vse načine zalezovali, da bi ga zaprli, toda baron je imel neko čudno moč. Izginil je, kadar se mu je zahotelo, in sicer na način, da

bi ga sam vrag ne našel. Ljudje so govorili, da mu je dal patron tega kraja, sv. Kornelij, prstan, ki ima tako čudovito moč, da postane baron neviden, čim obrne prstan s kamnom k dlani. Naj bo že kakorkoli, nekega dne je baron izginil in nihče več ga ni videl. Eni pravijo, da je umrl v tujini, drugi zopet, da je ostal v gradu. Deca bližnjih vasi si za vse na svetu ne upa po- noči iz hiše.

— Rad verjamem, — je dejal moj mož, — Toda povejte mi, kaj se je po vašem mnenju zgodilo z zagoneznim baronom?

— Pri moji veri, niti pojma nimam, kakor ga nimam o tem, kje moj krokar prenočuje.

— Vaš krokar?

— Da, gospod. Zvečer izgine nekje v starem zidovju, — vrag vedi, kam ga zanese.

— Morda je pa vaš krokar izginul baron, ki se vrača v podobni fantastične ptice — je dejal moj mož smeje.

— Je že mogoče, — je odgovorila oskrbnica, ne da bi dvomila o resničnosti mojih besed.

— Zdaj si pa izvolita ogledati grad. Tu so ključki. Gotovo vas bo bolj zanimalo, ako pojedeta sama, kakor če bi šla jaz z vama. Moje stare noge so že odpovedale službo.

Vzela sva ključke in odšla na dvorišče, nrejšeje čase tlakovano, zdaj pa poraščeno s travo. Na desni strani se je vzpenjal mogočen grajski stolp, ki je bil še prav dobro ohranjen. Samo stopnice so bile preperle.

— Pojdiva na stolp, — je dejal moj mož, — Imela bova krasen razgled na vso pokrajino.

Preperle stopnice so se mi zdele nevarne. Mož se je smejal moji bojzljivosti in odšel na stolp sam. Jaz sem pa odšla v grad in stavla po ogromnih dvoranah. Kmalu sem zaslišala možev korake.

V glavo mi je šinila blazna otročja misel. Hotela sem ga kaznovati za posmehovanje in zato sem smuknila za velik črn zaboj. Stisnila sem se k steni in zadrževala smeh.

Naenkrat sem opazila, da nekaka tajna vrata pod težo mojega telesa popuščajo. Predno sem se prav zavedla, kaj se godi, sem bila na ozkem hodniku in vrata so se kar sama zaprla za menoj. Slišala sem samo tiho škripanje ključavnice.

V nepisnem strahu sem začela tipati z rokami okrog sebe. Povsod sem otipala samo hladne, vlažne stene. Pred seboj sem otipala leseno ploščo, prevlečeno s platnom, pod katerim sem otipala neko posebno, zelo komplicirano ključavnico.

Spomnila sem se pripovedovanja stare oskrbnice. Morda si je dal baron v gradu napraviti tajno skrivališče. Tako skrivališča med revolucijo niso bila nič posebnega.

In jaz naj bom v takem skrivališču? Ta romantična misel me je za hip razvedrila, toda v naslednjem trenutku sem zadržala od groze.

Kaj pa, ako ne bom mogla tajnih

vrat odpreti? Ako bi morala ostati tu, je smrt od gladi in strahu neizogibna. Ne, treba je najti izhod. Ako začnem klicati na pomoč, me bo gotovo kdo slišal. Ni me bilo mikalo igrati z možem slepe miši.

Začela sem obupno klicati na pomoč. Toda odgovoril mi ni nihče. Moj glas se je izgubil na zatohlem hodniku. Strašen smrad mi je zapiral sapo. Vsa prestrašena sem planila k vratom misleč, da najdem kako prožino ali luknjo, da bi jih mogla hitro odpreti. Toda nikjer ni bilo luknje. Baronom skrivališče je zvesto hranilo svojo tajno.

Polagoma sem se privadila teme in previdno sem prestopila nekaj korakov dalje. Tu je bilo že nekoliko svetlejše. V nadi, da najdem spodaj izhod, sem se spustila po stopnicah.

Prišla sem v visoko sobano, kamor je padala svetloba od zgoraj skozi ozko odprtino. Opazila sem, da je odprtina zaraščena od zunaj s trnjem.

Novo upanje se je zdrnilo v mojih prsih. Nekoliko pomirjena sem se ozrla okrog.

Puste, oguljene stene, postelja iz črnege lesa in nekaj stolov, sredi sobe štirioglasta miza, pokrita z zelenim suknom. Na mizi pištola, sablja in pisalne potreščine. V ospredju kanape, na njem pa — za boga, ali se motim ali blaznum?

Na kanapeju sedi mož, ki ga je po prejšnjem naslonjaku zakrivalo mojim očem — mož v krasnem starinskem

suknjiču in klobuku, najbrž zelo bogat kmet. Kdo je to?

Razveselila sem se misleč, da sem rešena.

— Gospod, gospod! — sem vzkliknila in mu položila roko na ramo.

Ni se ganil.

Naglo sem stopila naprej in mu pogledala v obraz.

Groz!

Polastila se me je nepopisna groza. Bilo je truplo, skoraj že okostnjak, prevlečen z izsušeno, potemnelo kožo. V mlči glavi sta bili namesto oči samo dve globoki, prazni votlini.

Strašen nasmeh je odkrival njegove dolge, bele zobe, in zdelo se mi je, kakor da hočejo ti grozni zobje ugrizniti.

Zakričala sem in se malone onemestila.

Toda, kakor je že običajno v odločilnih trenutkih, moje misli so postale hipoma jasne in so začele delovati z neverjetno brzino. Vse sem razumela. Stala sem pred popolno, mučno in strašno istino.

Pred menoj je sedelo truplo barona kerpenhirskega, ki je v tej sobi najbrž nenadoma umrl.

Njegovo telo se je čudovito dobro ohranilo. Na take pojave naletimo čisto v grobnicah starih samostanov, zlasti v italijanskih samostanih, kjer puste trupa menihov v podzemni kapefici, da se posuše.

Toda kaj bo z menoj, ako se mi ne posreči odpreti tako spretno zaklenjenih vrat? Znova sem začela klicati na pomoč. Kričala sem tako, da sem

rečno eleganco vse ostale oblike in obutvi.

V Ljubljani je cilindri le še redek pojav. Toda izginiti ni in ne izgine. Zakaj moda je najbolj muhasta dama na svetu, in prav gotovo se kmalu premisli. Da se ne nekoliko še pozabi zadnja revolucija in zadnji prevrat, pa pokliče konfirmanca zopet na vlado.

Kam poidejo letos na oddih

trije izraziti predstavniki naše javnosti.

Radovednost je stara in — to je treba priznati — v novinarskem poklicu hvale vredna lastnost. In tako je tistega našega urednika, ki hoče vsaj v vsaki nedeljski številki delati propagando za naš tujski promet in ki vedno grmi proti onim zakrknjenim grešnikom, ki nočejo razumeti, da so naša domača letovišča, kopališča, in zdravilišča vsaj tako zdrava, lepa in udobna, kakor pa razkrivana in draga italijanska, že ves čas sem trla strašansko radovednost, ali se njegova propaganda kaj zalega in ali so njegovi dobro mišljeni nasveti padli na rodovitno tla. Zato je tako dolgo stinjal, da smo končno res sklenili, povprašati, kam poidejo ljudje na oddih. (Sicer pa ni nobena tajnost, da smo sami prav tako radovedni in naše čitatelje bo gotovo tudi zanimalo, kje in kako prebijejo drugi svoje počitnice.) Obrnili smo se na reprezentante ljubljanske družbe, da nam razložijo, kam jo nameravajo mahitati, ko bodo naš po Ljubljani morili pasji dnevi in bomo grizli »kisle kumarce«, namreč ne onih vložilnic, ampak tiste novinarske, ki ne preganjajo mačkov, marveč rešujejo iz zadrege takrat, ko ni v Ljubljani nobenih samomorov, nikakih karambolov, ko noče nihče pristopiti v smrt in ko ne vedo niti naši politiki nič več novega ter utihne sam g. Stepan Radič.

Naš urednik se je zadovoljno prismehtal v redakcijo z odgovori.

— Vsi ostanejo doma, na domačih tleh! je vzdiklal že od daleč. Spoznanje prihaja! je dostavil resno ter začel pisati odgovore in popisovati vtise, ki jih je dobil. Najprej je posejil pesnika Otona Zupanciča.

Oton Zupancič

Pesnik Oton Zupancič, prvak naših književnikov, me je sprejel v svojem elegantnem stanovanju v Dalmatinovi ulici. Lahen, sanjav nasmeh mu je legel na obraz, ko je pomembno ponovil moje vprašanje:

— Kam grem na oddih? Čudno vprašanje! Hm, na oddih?

Iz teh njegovih besed sem takoj posnel, da pomeni za pesnika »oddih« nekaj čisto posebnega.

— V Kamnik grem, z vso robo, kakor po navadi. Že štiri leta redno obiskujem Kamnik. Blizu Ljubljane je in prijetno je tam. Smidem se s svojimi stariimi znanci, pa rečem kako moško. Posebno pa se veselim nabiranja gob. Le — to je vsakokrat neprijetno, da moram nazaj v Ljubljano baš v času, ko je največ gob.

— Kdaj pa že nameravate otresti prah ljubljanskih ulic in odpihati tja gori pod planine in smodnišnico?

— V gledališču imam dela čez glavo in kakor hitro prenehamo s skušnjami, odidem za šest tednov.

Dostel veseli obraz pesnika se je zresnil. Nervozno si je prižgal še drugo cigareto ter počasi pihal pred se goste oblake dima. Gledališče, drama! Zakaj je izgubila veselost in se skrila za ostre gube in so le še njegove svetle oči nekam čudno začarale?

— Gospod dramaturg, kako se počutite v naši drami?

— Gledališče me močno ovira. Večno popravljanje tekstov in drugi dramaturški posli me ubijajo. V slovenski drami bi moral biti prav za prav človek, ki sploh ni več slovensčine. Drama me izčrpa, da ne morem pisati, kakor bi hotel. Zato se tudi tako veselim počitnic. Za mene pomeni oddih delo in možnost dela. Če grem na počitnice, grem s tlake na delo. Pisateljsko delo zahteva celega človeka in ves njegov čas.

— Ali imate kakše posebne načrte?

— Na dramo bi se zopet vrnil; če bo le mogoče in če bom le utegnil. Fragmentov

ohripla. Toda nihče se ni odzval. Moj glas je odmeval še bolj zamolklo kakor poprej na hodniku.

Čakala me je strašna smrt, polna muk, groze in strahu.

Nikoli več ne bom videla svoje dobre mame, ne svojega moža, ne svoje prijateljice iz otroških let. Dolgo, dolgo me bodo iskali, toda vse bo zaman. Nihče ne bo znal pojasniti, kam sem izginita. Staremu gradu se obeta nova žalostna povest.

Kakšne grozne trenutke bom morala preživeti, predno umrem v tej strašni se kakor šiba »jlaoh.shqšmaq«. jux ječi, kraj strašnega mrtveca. Tresla sem se kakor šiba na vodi in vsa iz sebe od groze sem začela moliti.

Naenkrat se je razlegel po mračni podzemni dvorani strašen, pretresljiv glas. Obenem se mi je zazdelo, kakor da je mrtvec nenadoma pokimal z glavo. Nekaj je zasumelo. Bilo je kakor frfotanje perutnic.

Omedlela sem in se zgrudila na tla. Ko sem se zopet zavedla, je bil zunaj že beli dan. Prvi žarki vzhajajočega solnca so prodirali v mojo ječo in tolažili mojo dušo.

Bila sem pokopana v skrivališču čudnega barona Kerpenhirja, čigar truplo je sedelo pred menoj z živimi zlobami in mrtvimi očmi, ki so me gledale skozi strašne prazne dupline.

Šele zjutraj mi je postalo jasno, od

Nadejamo se, da se to ne zgodi, preden ne razpadejo docela staromodni cilindri, ki so v svoji smešnosti strahili po Ljubljani do nedavna. Zakaj nič ni grotesknejšega, nego svečano nastopajoč možakar v zastareli cilindriški spaki! Ko se torej danes izobčeni cilindri uveljavijo vnovič, naj se zaleške po naših ulicah v tedaj najnovnejši modnosti!

Fran Govekar.

ne ljubim. Rad bi izdelal zopet kaj celotnega. Da bom na letovišču popolnoma neoviran, hočem opraviti še pred odhodom vse posle. Za dramo prirejam Shakespearsko »Kročenje trgovlavlje«, ki jo bomo dali še pred počitnicami.

— Gospod dramaturg, katere kraje pa ste prej najraje posečali?

— Včasih sem hodil na Bled in na morje. Največ radi zdravja. Sedaj pa se počutim čisto dobro in mi je zato najljubši bližnji Kamnik. V Kamniku sem začel tudi »Veroniko Deseniško«, končal pa sem jo na Hvaru. E, prav imate, doma je pač le najlepše!

Prijazno sem se poslovil ter želel prva naših pesnikov kar najprijetnejši oddih v svojem in njegovem smislu.

Ko sem po tem prijetnem kramljanju stopal po ljubljanskih ulicah in premišljal, koga bi še povprašal, mi je prišlo marsikaj na misel. Ko sem jo mahal po Dunajski cesti proti redakciji, sem se ozrl na ogromno palačo ljubljanske kreditne banke in ne hote mi je prišlo na um, da bi stopil tja notri in vprašal gospoda generalnega ravnatelja, kake načrte ima on glede svojega oddiha. E, kaka razlika, če obiščeš zaporedoma umetnika in bankirja!

Če iščeš umetnika, da bi z njim govoril o kakikoli stvari, je to težko, ker nikoli ne veš, kje ga moreš najti. Dobiš jih povsod in nikjer. In če ga najdeš in je dobro razpoložen, lahko svobodno in nepristransko kramljaš o »svem i svacem«. Na uro ob taki priliki ni menda še nikoli in nihče pogledal. Tam vse nepristransko, tu stroga umerenost, točnost. V takem premišljevanju sem stopil skozi vrata bančne palače, da z vso vsiljivostjo prodrem v bančni generalni štab.

Alojzij Tykač

Že vratar v pritličju je vztrepetal v čudnem spoštovanju in respektu, ko je siljal, da iščem najvišjo glavo v republiki LKB — generalnega ravnatelja. Tu se mi ni treba bati, da bi ga ne našel. Pri gospodarskih ljudeh se mirno lahko zanesem na uradne ure. Sploh teče v teh krogih vse po strogih, neizprosnih zakonih, kakor stroji, ura. Človeka kar zazebe, ko stopi v tako celico ogromnega gospodarskega mehanizma in opazuje to življenje. Ne vidiš žarečih, sanjavih obrazov, kakor pri poetih, ne vihrajočih kravati in razbrazenih las. Vse je nekam mehanično, obzri resni, skoraj strogi, le visoka čela mislijo trezno in računajo. To je kraljestvo brez škratov in vil, kraljestvo suhih števil, kraljestvo diktature dobička, kjer nastopa le ena opozicija — izguba. Vsa notranja oprema odgovarja temu razpoloženju. Vse strogo natančno, pravilno, odsekano.

V prvem nadstropju uraduje generalni ravnatelj g. Tykač. Predno dosepeš do njega, se ti zareže v obraz nešteto napisov: Čas je zlat! Že v naprej torej veš, bodi kratek, ne izgubljal nepotrebnih besedi! Ko sem napisal na blok, kdo sem in kaj hočem, sem bil takoj prijazno sprejet! Gospodu generalnemu je moja radovednost zvalila na vedno resni obraz čuden nasmejljaj. Sicer pa ga obdaja neka mirnost, samozavest, preznačilna za vse, ki se v življenju bore z nepremagljivim orožjem — z denarjem.

— Kam, gospod generalni ravnatelj, letos na oddih? Saj ste ga gotovo tudi potrebni.

— V gore, v gore grem. Nemirni gospodarski časi mi ne dopuščajo, da bi se oddaljal. Moram biti v stikih z zavodom. Zato grem na hribe. Star turist sem in ljubim naše planine. Če mi bo čas le dopuščal, prehodim Julijske alpe in obiščem tudi ti-

kod je prihajal oni strašni glas, ki sem se ga ponoči tako ustrašila. Spoznala sem tudi, zakaj se mi je zdelo, da je mrtvec pokimal z glavo. Na naslonjalu je sedel krokar stare grajske oskrbnice.

Toda to pot se krokarja nisem ustrašila. Nasprotno, čim sem ga zagledala, sem se popolnoma pomirila. Slutila sem v njem posrednika na poti k rešitvi.

V žepu sem imela robec z monogramom. Previdno sem se približala krokarju, ki se mi je zdel najlepša ptica na svetu, in sem mu privezala robec na nogo. Potem sem ga rahlo prijelja ter ga spustila skozi odprtino v steni.

Krokar je zakrokal in odletel. Po kleknila sem in začela pobožno moliti. Minil je še cel dan in cela noč.

Polaščal se me je obup in bila sem do skrajnosti izmučena, ko sem zaslišala, da me nekdo kliče.

Vse drugo lahko uganete sami. Iskali so me povsod. Zagledali so moj robec na krokarjevi nogi. Krokarja so ves dan stražili, da bi videli, kam poleti.

Naslednjo noč je krokar znova zletel v svoje skrivališče. Tam mora biti, so si mislili. In res sem bila tam.

Znova sem videla svojega moža, svojega dobrega mamico, svojega drago prijateljico. Toda lasje so mi popolnoma osiveli. Zdjaj veste, zakaj.

rolske Dolomite. Sicer sem pa polovico dopusta že porabil. Prepotoval sem Nemčijo. Iz Berlina sem se vozil z aeroplanom v vsa večja mesta. Prejšnja leta sem potoval med dopustom po vsem svetu. Letos pa so gospodarske prilike take, da me vežejo v stalno bližino zavoda...

Dobro! Zlate črke napisa: »Čas je zlat!« so mi med pogovorom neprestano mežikale, pri zadnjih ravnateljevih besedah pa so se mi grožče zarežale naravnost v obraz. Hitro sem vstal in se poslovil. Čas je zlat!

Rihard Jakopič

— O, slovenski znanstvenik, slabo ti je postlano, ko ne moreš prodreti v prostorni svet, da bi oplodil s svojim bogatim znanjem tudi druge narode in si nabral novih fragmentov za tvoje veliko delo.

V takem premišljevanju sem jo mahnil od hiše znanosti tja gori pod tivolske kose, kjer bo v letošnjem letu ves moj oddih. Zamišljen sem stopal med veselo čebļajočim ljubljansko mladino, ko se mi je nenadoma posvetila izpod kovanec pred umetniškimi paviljonom častitljiva siva brada senjora naših oblikujočih umetnikov, Jakopiča. Spremljal ga je kipar Zajc. Ob sta upirala oči v zemljo ter z na hrstu prekritimi rokami stopala pod kovanec.

— Kakor nalašč, sem si dejal, — ter ju kar sredi ceste prestregel.

— Oprostite g. Jakopič, sem pristopil, — poletje prihaja in vročina. Gotovo greste tudi vi kam na oddih?

G. Jakopič se je ob tem vprašanju hudomušno nasmešnil in me ošinil s čudnim pogledom iz svojih prijaznih oči, ter si pogladil brado, kakor bi hotel reči: Kaj pa je tebe treba bilo...

Zamahnil je z roko proti paviljonu v tivolskem parku:

— Tam le se bom zaprl, slekel se bom in delal, delal. Proti večeru pa jo mahnem na senčnat Krapežev vrt v Zvezdi. Tam bo moj oddih. Če bodo popoldnevi zelo, zelo vroči, se bom pa hladil v bistri Savi. Druga leta sem res hodil v kopališča in letovišča, letos pa ostanem v Ljubljani. Mogoče jo mahnem ob priliki kam v bližnjo ljubljansko okolico, toda le za par dni.

— Kaj pa vas je tako priklenilo na Ljubljano, da si ne privoščite niti v največji vročini daljšega oddiha?

— Mestna občina mi je poverila slikanje vestibula v novi mestni hiši na Ahacjevici cesti. Na 20 metrov visokem odru bo torej ves moj letošnji oddih.

Poslovila sva se. G. Jakopič jo je mahnil v Krapežev vrt, jaz pa tja gori k vodometu, kjer bom za svoj oddih poslušal regljanje žab v toplih poletnih večerih. Tudi ti, slovenski umetnik, ne počivaš na rožah. Kje so časi, ko so naši umetniki še lahko romali po svetu, obiskovali Pariz, Firence, Rim, Atene itd., ter se oplojevali na umov tvorih starih mojstrov. Trda prede danda nes, ko se svet vedno bolj potaplja v zapadno evropsko civilizacijo, ki pozna le toliko in ki je izgubila že vse razumevanje in vsak smisel za estetske vrednote.

Sokol

Ljubljanski Sokol za spomenik kralja Petra v Ljubljani

Prizadevanje odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju v Ljubljani bojejo podprti sokolska društva širom Slovenije z vsemi svojimi moči. Pomoč, ki naj jo ona nudijo, mora biti dostojna in častna sokolskega imena.

Kot prvo je začelo z realizacijo te akcije od strani Sokolstva naše najstarejše matično društvo Ljubljanski Sokol. Priredilo bo v ta namen v četrtek 16. junija popoldne na dvorišču Narodnega doma veliki prireditve, katere čisti dobiček je namenjen kot prispevek za spomenik. Po zdraviti moralno to vse pohvale vredno delo Ljubljanskega Sokola. Na prireditve je danes opozarjamo ljubljansko Sokolstvo, da ne manjka nikogar.

Sokolska društva izven Ljubljane bratsko napošamo, da tudi ona posnemajo našo matično društvo in store v akciji za spomenik v največji meri svojo dolžnost.

Sokolski dom v Somboru

V nedeljo 5. junija se je vršil v Somboru župni zlet župe Svetozarska Miletića, ki so se ga udeležile Novosadska, Banatska, Osiješka in Beogradska župa. Ob tej priliki je bil slovesno otvorjen v Somboru prvi sokolski dom v Banatski župi, ki je eden najlepših sokolskih domov v JSS. Dopolnje je sodelovalo v povorki do 3000 Sokolstva. Dom je blagoslovil najprej pravoslavni svečenik in je imel navdušen sokolski govor, za njim pa katoliški duhovnik. Svečanostim je prisostvoval v imenu staršinstva JSS starosta E. Gangl.

Sokolski dom v Somboru je viden dokaz moči tamkajšnjega Sokolstva ter razumevanja in ljubezni za Sokolstvo od strani prebivalstva. Dom je stal približno 2 milijona 500 tisoč dinarjev. Občina v Somboru je darovala sokolskemu društvu za dom veliko zemljišče sredi mesta. Z različnimi prireditvami se je zbralo 200.000 Din, članstva pa so prispevali 300.000 Din na ta način, da so tudi najsiromašnejši vplačali tekom enega leta v mesečnih obrokih vsak po 1000 Din. Tolika požrtvovalnost in ljubezen za lastni sokolski dom je vplivala na županjsko skupščino, da je darovala za gradbo tega doma 1.000.000 Din in jih tako društvu izplačala. Z raznimi drugimi prispevki je Sokolski dom v Somboru finančno sokolsko popolnoma krit.

Sokolski dom v Somboru popolnoma odgovarja svojim namenom in so bili načrti predhodno odobreni od župe in Saveza.

— Jos. A. Kraljič: Sokolske pjesme, priče i pouke za mladež. Brat J. A. Kraljič, sreški sokolski nadzornik v Krku in marljiv mladinski sokolski pisec je izdal v lastni nakladi knjižico z gornjim naslovom, ki je namenjena sokolski mladini. Obsega 90 strani ter ima 5 slik. Brat Kraljič je posvetil knjižico starosti jugos. sok. društva v Krku dr. Otmarju Brovetu. Vsebuje živopisne in delo velikih češkoslovaških in jugoslovenskih sokolskih mož (z njihovimi slikami) ter več lepih pesmi in pripovedi sokolske vsebine. Knjižica stane 20 Din, odnosno 15 Din, če se jih naroči več skupaj.

Druga plat zvona

Replika na članek »Zanimiva sodba o stanovanjskem zakonu«.

Zadnjič smo priobčili pod naslovom »Zanimiva sodba o stanovanjskem vprašanju« članek, ki je bil pisan tako, da je po pravici razburil mnoge prizadete kroge, zlasti državne uradnike. Ker je bil članek zunanjim prispevek, smo izjavili, da smo pripravljene priobčiti o stanovanjskem vprašanju tudi nasprotno sodbo. Na to izjavo smo prešli iz krogov državnih uradnikov prispevek o stanovanjskem problemu, ki ga, dosledni stališču stroge nepristranosti, priobčujemo v celoti.

Avtor članka »Zanimiva sodba o stanovanjskem vprašanju« skuša dokazati, da je škoda, ki jo dela stanovanjski zakon, večja, kot korist. Z navedbami v članku pa tega ni dokazal in se v stanovanjskem vprašanju ni poglobil tako, da bi lahko napisal to »zanimivo sodbo«. Predvsem ne odgovarja resnici, da je v zadnjih letih dobil stanovanje le še kak aktiven državni namestnik. Dobili so stanovanje mnogi drugi prosilci vsaj od prvega maja t. l. in celo še potem. Meni se prav zdi, da je med temi prosilci bil tudi avtor »zanimive sodbe«, da pa se je dodeljenemu stanovanju — odpovedal.

Tudi ne odgovarja resnici, da žele po daljšanja stanovanjskega zakona samo oni, ki že imajo cenena stanovanja, ampak po daljšanja in spopolnitve tega zakona žele ne samo skoro vsi najemniki, ampak vsak količnik socialno čuteč človek. Zmotna je misel, da se bo najemnika po ukinitvi zakona zmanjšala. Nasprotno, saj že danes nekateri hišni posestniki tako zvišujejo najemnine, da prekašajo zlato pariteto! Dokaz v Ljubljani posestnik okrog 30. hiš, oziroma upravitelj istih (ki je neki višji finančni funkcionar — kako je mogoče ti dve funkciji združiti in imeti poleg tega še nekoliko častnejšo, naj pojasnijo oni, ki so to potolkani). Gre tu pred vsem za horendne najemnine, ki jih zahteva omenjeni upravitelj od najemnikov, ki so tudi državnih upokojenci. Nedavno tega je celo mesto na občina, kot so listi poročali, zvišala najemnine v svojih hišah skoro za 100 %! Ako pa zahtevajo posestniki novih hiš take najemnine, da bodo imeli hiše v petih do desetih letih plačane, spadajo ti brezvestni na zatožno klop, kjer pa po tem roku pod državni sekvester, oziroma v last najemnikov! Število onih, ki jih vidiš vsak dan s kolesom, vlakom ali peš hoditi v mesto na delo in v šole, se bo po ukinitvi zakona pomnožilo najmanj še za enkrat toliko, ker si bodo predvsem hišni posestniki sami uredili udobnejša stanovanja, po metali pa na cesto vse večje družine z otroci in take, od katerih ne morejo zahtevati zlate paritete (ker bi vsa sedanja plača ne zadostovala niti za najemninio!).

Priznam sicer na drugi strani, da marsikdo, ki danes ne more dobiti v mestu stanovanja, ga bo potem dobil pri svojem prijatelju, znanu ali sorodniku-hišnem posestniku. Toda odstotek teh bo tako mal, da pri splošnosti sploh ne more priti v poštev. Tudi naj si nihče nikar ne dela iluzij, da se vse take obljube po ukinitvi zakona v istini izpolnijo. Kdor pozna egoizem ljudi, ta ne bo vsega verjel. Poleg tega bo pa moral tak hišni gospodar vreči drugega najemnika na cesto!

Nimam namena zagovarjati predsednika Društva najemnikov in njegove baje dikatorske izjave. Vendar sem popolnoma prepričan, da ima več ljudi za seboj (v tej zadevi), kot pa avtor citiranega članka. Nekaj drugega je zloraba podnajemnikov od strani najemnikov. Toda tudi tu so prvi krivi sami podnajemniki, drugi v nič manjši meri, kot najemniki-hišni gospodarji sami, ki tak podnajem dovoljujejo. (Glej člen 8. stanovanjskega zakona.) Avtor je, kot sreški tajnik gotovo dinarski upokojenec. Pomisliti pa bi moral na svojevoječasnemu družbenemu in službenemu stališču primerna stara stanovanja. Njihova pokojnina znaša od 300 do 700 Din mesečno. To je za umreti preveč, za živeti pa premalo. Pomagajo si torej s podnajemom, da zamorejo vsaj životvariti naprej. Dostikrat sami spijo v kuhinjah in vežah na navadnih stoli in mizah, samo da lahko oddajo sobe v podnajem. Ali naj ti ljudje grede sedaj na cesto? Ali beratič? Ali naj grede v ubožnice v breme občanom? Kot podnajemnik sem odločno proti odiranju leste. Toda, kot rečeno, saj so oni, ki se puste, v veliki meri sami krivi. Da se to odiranje z lahkoto preprečiti, samo je treba.

Ameriške zanimivosti

Ameriški listi prinajajo par kurioznih žetovnovanskih zgodb. Zanimiva je predvsem vest o poroki Jamesa Hilla iz Livingstonu, sina ameriškega milijonarja. James Hill je sicer že dvakrat poročen, a se je dal tudi od svoje druge žene ločiti. Ločitvena razprava je trajala približno 15 minut in se je moral Hill obvezati, da plača svoji ženi 25.000 dolarjev odškodnine, dalje vsako leto nadaljnjih 25.000 dolarjev, a vsaki mesec 800 dolarjev odpravnine. Jedva je bila razprava končana, je stopil milijonar v bližnjo sobo, kjer se je takoj poročil s svojo tretjo ženo. Njegova nova izvoljenka je plesalka iz nekega glasovitega newyorskkega plesnega ansambla.

Ogromna poplava reke Mississippi je prizadela tudi malo mestce Walnut Ridge. Tu je živel farmer John Mean s svojo izvoljeno Regino Woods. Nameravala sta se v najkrajšem času poročiti, poplava pa je preprečila njun naklep. V mestecu namreč ni nobene cerkve, niti ženinovanskega urada. Toda zakona željni parček se ni dal ugnati. Nedavno sta odrinila v 38 milj oddaljeno mesto Walnut Ridge, kjer sta se poročila. Brodila sta na nekaterih mestih do pasu v vodi, vendar sta vztrajala do konca. Po poroki sta se vrnila po isti poti domov. Najbrž jima ostane nenavadno ženinovansko potovanje vse življenje v spominu.

Kakor znano, skuša ameriška vlada na razne načine zajeti dotok priseljevanja tujcev in inozemskih delavcev v Ameriko, ker tam zadnja leta številno brezposelnih silno narašča. Toda vsi ti ukrepi ne poma-

ba dobre volje in enotnega nastopa vseh (države tudi!), pa bo kmalu konec odiranja. Seveda je za to potrebno malo več socialnega čuta, kajti tudi tam, kjer hišni lastniki sami oddajajo sobe v podnajem, ni nič bolje, ampak v veliko slučajih še slabše, ker vam hišni lastnik naračuna vso darino najmanj dvakrat toliko, kolikor plača, luč itd. Jasno je, da ni vsak hišni lastnik že kapitalist. Tega nihče ne trdi in ne misli. Veliko je med njimi večjih revežev, kot so najemniki. Sicer pa imajo mali hišni posestniki že po dotedanjem zakonu v smislu člena 2. točka 9. pravico do proste razpolage, ako nimajo poleg plače še drugih dohodkov. Zakon je treba v tem pogledu pač spopolniti, da bo odgovarjal dejanskim razmeram in stilizirati tako, da ga bo tudi laik razumel, ne pa kot sedaj, da si še pravniki niso večkrat bili na jasnem in je sedaj moralo ministrstvo socialne politike izdati posebno okrožnico stanovanjskim sodiščem, kako naj zakon tolmačijo. (Zlasti z ozirom na novelo k temu zakonu po 1. maju t. l.)

To pač samo dokazuje, s kako povrnostjo se pri nas zakoni izdelujejo in drastično priča o sposobnosti naših parlamentarcev, ki take zakone sprejemajo in za ne glasujejo. Avtor pravi dalje, da se bo z ukinitvijo stanovanjskega zakona dosegla za vse enaka pravica. Čudni pojmi so to in razumljivi pač samo onim, ki si žele čimprejše ukinitve zakona. O tej enaki pravici pa vsaj večina tujih tih v svojem srcu ni prepričana! Gospod pisec govori tu bolj za »maso« (seveda ne najemnikov). Enaka pravica bi se dosegla za enkrat le s popolno remeduro, oziroma izpolnitvijo zakona v smeri zaščite vseh državnih in privatnih namestencev ter malih obrtnikov in delavcev! Glede onih strank, ki jih omenja člen 10. stan. zakona pod točkami d), d), e) in f), naj se v. odredbe tega zakona še poostre. Istotako se naj izpolni točka a) in c) tega člena ter člen 2. točka 9. Vsa nova manzardna, ali kjerkoli se nahajajoča stanovanja so itak prosta že danes. Ravno tako lahko vsak, kdor hoče, pomnoži število stanovanj (iz enega lahko napravi dve). Ni pa še toliko novih stanovanj, da bi nastopila po ukinitvi zakona — konkurenca istih! Avtor ne pove, kam naj bi šli najemniki starih hiš, da pridejo najemniki iz novih v ta stanovanja? (Morda pod kovanje ob Ljubljani?) Na ljubo »komoditeti onih«, ki lahko plačajo tudi 1000 Din mesečno, naj grede oni, ki imajo komaj 1000 do 1500 Din dohodkov — na cesto! Dalje pravi, da se mu zdi otročje apel na državo, naj zida. Meni se pa ne zdi, ampak je otročje tako pojmovanje o dolžnosti države napram državljanom, zlasti še, če to trdi res bivši sreški tajnik! »Slovenski Narod« sam popolnoma pravilno piše o članku z dne 10. t. m., da zadene malone vsa odgovornost za neurejene stanovanjske razmere državo! Ona ima na razpolago vsa fizična in moralna sredstva, da to vprašanje, ki je v tesni zvezi z brezposelnostjo, pomankanjem, moralno, samomor in raznimi zločini, zadovoljivo v kratkem času reši in to z lahkoto! Niso nikake fantazije o bedi, ki bo sledila, ako se v danih razmerah stanovanjski zakon popolnoma ukine, ampak je to žal — gola resnica! Nasprotno, avtor tu fantazira, ako to trdi, kar je napisal.

Trditi, da je fantazija, ako se naglašja, da bo nastala huja beda po ukinitvi zakona, zamore le oni, ki ima pred seboj samo interese lastnega jaza, ne pa oni, ki misli na interese splošnosti! V Ljubljani sami manjka najmanj 600 novih stanovanj! Dunajska občina je stanovanjsko bedo rešila zadovoljivo za vse prizadete. Ako je to zmogla mala in spufana Avstrija, stori to tem lažje naša agramna država! Kako to rešiti, je dolžnost ne samo privatnikov, ampak pred vsem in v prvi vrsti občin in države, da že enkrat pristopi k pozitivni rešitvi tega strašnega socialnega gorja in prepreči s tem veliko nemoralno v pretesnih stanovanjih, zmanjša brezposelnost z zaposlitvijo pri novih stavbah in prepreči eventualna nepremišljena dejanja razburljivih strank ob prilikah deložacij itd.

Toliko sem smatral za potrebno napisati, kot odgovor na ta članek z ozirom na pojasnilo »Slovenskega Naroda« z dne 10. t. m., da sprejme tudi izjave nasprotne vsebine, ker se smatram vsaj za toliko upravičenega napisati svoje mnenje, kot vsak upokojeni sreški tajnik, vsaj po znanem stanovanjsko vprašanje — žal — še po dobro.

gajo dosti, ker razni agenti in tihotapci neprestano vhitapljajo inozemske delavce v Zedinjene države. Poslužujejo se pri tem vsakovrstnih trikov, zadnje čase pa so začeli prevažati v Ameriko inozemce, zlasti Kitajce, z letali.

V Los Angelesu v Kaliforniji je obstajala dobro organizirana letalska družba, ki se je v glavnem bavila s tihotapstvom alkohola in ljudi. Oblasti so imele družbo že dolgo na sumu, vendar ji niso mogle do zvega. Pred dvema tednoma pa so obmejni stražniki zblili na tla letalo, ki je prevažalo Kitajce preko meje. Letalo je treščilo na tla, se razbilo, pilot in trije potniki-Kitajci so bili ubiti. Kitajci so običajno plačevali za prevoz v Ameriko od 100 do 1000 dolarjev. Polica je na to vdrla v hanger osumljene družbe, zaplenila tri letala in aretirala sedem letalcev.

Napisi na ploščah prevlečeni z radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Zagonetna smrt mlade dame

Teden dni po poroki nenadoma umrla. — Mož dvignil v banki njeno doto in izginil. — Obdukcija trupla čez mesec dni.

Prebivalci svetovnoznane letovišča Marijanske Lazni so že več dni pod vtisom pretresljivega dogodka, ki se je odigral že pred štirimi tedni, a še vedno ni pojasnjen. Gre za zagonetno smrt mlade dame, ki je teden dni po poroki nenadoma umrla. Oblasti so namreč mnenja, da je mož svojo mlado ženo zastrupil.

10. maja se je oženil neki Edvard Nagele, po poklicu bajer zdravnik, s hčerko bivšega lastnika marijansko-lazenskega penzionata Stöhrja, ki se je nedavno preselila na Tirolsko. Svatba se je vršila v Hallu na Tirolskem in novoporočena sta prispela čez dva dni v Marijanske Lazni, kjer sta se nastanila v Stöhrjevem penzionatu, ki je bil namenjen mladi ženi kot doto. 17. maja sta bila v gledališču, kjer je mlada žena naenkrat dobila tako silne krče, da je skoraj omedlela. Mlada zakonca sta se vrnila takoj v penzionat, kjer je Nagele pripovedoval uslužbenec, da ima njegova soproga kručnočno žledobolno bolezen in da ji je dal dve močni injekciji morfija. Štiri injekcije je vrgele skozi okno, da bi domači zdravnik ne izvedel za nje. Kljub injekcijam se je stanje mlade dame rapidno slabšalo, sirota se je zvijala v strašnih krčih in bljuvala tako, da je bil mož končno prisiljen poklicati dva zdravnika. Toda zdravniška pomoč je bila prepozna in že drugi dan popoldne je žena umrla.

Dve uri po smrti je odšel mladi vdovec v podružnico Češke Unije banke in dvignil večjo vsoto denarja, ki jo je deponiral v zavodu njegov tast. Udeležil se je še pogreba svoje soproge in položil na njeno krsto venec z napisom »Tvoj globoko žaljujoči mož«. Potem si je hitro preskrbel dva vozna listka do Inomosta in izginil iz Marijanskih Lazni. To je bilo 22. maja. 1. junija so ga v Inomostu aretirali.

Takoj po aretaciji se je obrnila inomostska policija na marijansko-lazensko policijo, da ugotovi vzrok smrti Nagele soproge. Policija v marijanskih Laznih je odredila takoj hišno preiskavo, ki pa ni dosegla zaželenega uspe-

ha, ker so sobo, v kateri je nesrečnica umrla, takoj po njeni smrti temeljito osušili. Nihče seveda ni mogel misliti, da gre za zastrupljenje. Nagele je vzel s seboj tudi vsa lekarstva, ki jih je dajal prvi dan bolni ženi. Policija je našla v nočni omarici samo kosček etikete, na kateri je bila končnica besede ... pin. Šlo je najbrž za atropin.

Mladi dami so dajali injekcije tudi domači zdravniki tako, da bo imela policija težko nalogo, preden ugotovi, kdo je Nagelevo soprogo zastrupil. V četrtek je policija odredila eks-humacijo trupla. Iz Prage so brzojavno poklicali dva zdravnika in enega kemika. Prebivalstvo Marijanskih Lazni napeto pričakuje izida preiskave, že zato, ker je bila mlada dama v ondotnih krogih še kot dekle splošno znana in ker živi v letovišču tudi njena bližnja sorodnica. Kmalu potem, ko je mladi vdovec izginil iz letovišča, je dobila policija zelo zanimivo obvestilo, iz katerega se da posneti, da je Nagele mož, ki ima na vesti nešteto sleparij. Star je šele 24 let, a je bil že trikrat kaznovan. Pred poltridnim letom je bil oženjen, toda žena je kmalu po poroki na zagoneten način umrla. Poleg tega je policija ugotovila, da je bil Nagele sluga nekega zdravnika v Inomostu in da medicinske sploh nikoli ni študiral. Pri novem zakonu mu je šlo očividno samo za denar. Stöhrjeve hčerke sploh ni ljubil. Doto je dvignil v banki dve uri po ženi smrti, kar je najboljši dokaz, da se je oženil samo radi denarja. Živel je zelo razuzdano in zapravil prve dni po poroki nad 50.000 čeških kron.

Največje zanimanje vlada zdaj za sodno obdukcijo, ki bo pojasnila vzrok zagonetne smrti. Češkoslovaška in avstrijska policija je mobilizirala vse svoj aparat, da razkrinka brezvestnega morilca. Prebivalci Marijanskih Lazni se čudijo, kako je mogel Stöhr zaupati svojo hčerko pustolovcu, ki je trdil, da je doktor medicine in asistent nekega znamenitega profesorja, v resnici je pa navaden pustolovec in slepar.

Človek in živali

V Angliji nameravajo postaviti spomenik konjem, ki so poginili med svetovno vojno. Spomin na konje bo torej počaščen prav tako, kakor spomin na padle vojake. Na prvi pogled se zdi ta misel absurдна, zlasti ako pomislimo na tragiko in heroizem ljudi, ki so žrtvovali v vojni svoje življenje in imetje. Toda tudi usoda konj v svetovni vojni tvori poglavje zase. Francoski vojaki pripovedujejo, kako globoko jih je ganil pogled na ranjene konje, na njihovo bridko usodo v krvavih bitkah. Bodoče vojne bodo gotovo omejile vlogo konj na minimum, toda v svetovni vojni so igrali konji še zelo veliko vlogo. Najslabša je predla konjem, ki so jih pripeljali iz južnoameriških pustin. Ti konji sploh niso bili vajeni ljudi in zato niso razumeli svoje dolžnosti iti z vojakom napre, nego so povzročali med vojaštvom zmešnjavo, ker so začeli sredi bitke bežati na vse strani. Konji ni razumel svoje vloge v svetovni vojni in je ne bo razumel niti zdaj ko poide mimo spomenika, postavljenega njemu na čast.

Ideja postaviti spomenika padlim konjem ima pa gotovo svoje plemenito ozadje, ker kaže, da se bližamo dobi, ko bodo ljudje s konji in sploh živalmi ravnali lepše, kakor doslej. Že zdaj posvečajo mnoga društva in organizacije živalim vso pozornost. V Parizu in drugih vele mestih imajo živalske klinike, v Parizu celo pokopališča za pse, mačke in ptice, ambulance avtomobile za prevažanje ranjenih ali onemoglih konj in druge slične ustanove. Propaganda za zaščito živali je postala splošna. Človek

bi brez živali ne mogel živeti, ker mu pomagajo pri delu in so tudi glavni vir njegove prehrane. Zato je razumljivo, da človeštvo vedno bolj čuti potrebo ščititi živali in ravnati z njimi kot s svojimi dobitniki.

Tragedija ruskega emigranta

V četrtek zvečer sta prišla k 27-letni Rusinji, Evgeniji Pakljukovi, kuharici pri neki praški rodbini, dva Rusi, sofer Arsenij Roščepjev in njegov tovariš Ivan Ljubarski, oba stanovalca v Pragi. Mož Evgenije Pakljukove je zaposlen kot delavec v neki praški tovarni. Omenjena Ruska sta čisto zahajala k Pakljukovi.

Pozno zvečer se je Pakljukov, ki je bil več dni odsoten iz Prage, nenadoma vrnil. Odšel je v kuhinjo čez, da bi skuhal čaj in da nima časa udeležiti se razgovora. Ko se je napil čaja, je prišel v sobo, kjer je njegova žena kramljala s starima znanecema. Naenkrat se je sofer Roščepjev obrnil k njenemu možu in ga vprašal, dali bi bil pripravljene prepustiti mu ženo. Pakljukov na to vprašanje sploh ni odgovoril. Famosni snubač se je razsrdil in planil proti pohlevnemu možu. Tisti hip je pograbil Pakljukov dolg kuhinjski nož in ga zasadel Roščepjevu v glavo. Ves okrvavljen je pobegnil Roščepjev v kuhinjo, kjer mu je zadal Pakljukov z nožem drugo rano, po kateri se je sofer zgrudil in izkvrvel.

Pakljukov je po strašnem činu simuliral blaznost. Pozneje se je pomiril in ko je prišla policija je ležal v kuhinji na postelji. Na nobeno vprašanje ni

hotel odgovoriti. Šele zjutraj ga je mogel policijski komisar zaslišati. Truplo umorjenega soferja je ostalo v kuhinji do prihoda sodne komisije. Pakljukova je policija izročila sodišču.

Če gre prezident Coolidge na počitnice

Kakor v Evropi, tako odidejo ljudje tudi v Ameriki na počitnice, ko prično vroči pasji dnevi. Ob tej priliki se poloti ameriških magnatov čudna nervoza, kajti vsak bi bil rad »moderen« in šel tja, kamor gre prezident Coolidge. Potovanje na odhiti pa povzroči največ skrbi in sitnosti prezidentu samemu. Letos se je Coolidge odločil preživeti počitnice v zapadnem delu Zedinjenih držav. Tam je pa mnogo letovišnih domov in dobil je nešteto ponudb od lastnikov hotelov itd. Poleg tega mora prezident upoštevati svoje in ženo zdravje, ter javno mnenje, stranko in tradicije.

Če odpotuje kak navadni smrtnik, stvar ni ravno zamotana: pospravi svoje kofčke, kupi železniško karto, na polni mošnjek in gre. Če odide predsednik Unije, je pa nekoliko drugače. Predvsem je treba posebnega vlaka, v katerem se pa ne vozi sam z ženo. Spremljajo ga tajniki, novinarji, detektivi itd. Kjer vlak postoji, se mora pokazati na platformi in se nasmehnjati zijačji publiki, ki želi videti svojega poglavarja. Pripravljen mora biti tudi da ga nadlegujejo fotografi in ga 50-krat dnevno fotografirajo. Po fotografijah napadejo prezidenta še novinarji, ki poročajo vsako kretanje in besedo svojim listom.

Da ohrani popularnost, mora Coolidge vse to prenašati in tudi če mu ni po volji, ne more nejevolje očitno pokazati. Tudi na odhodu je Coolidge prezident in ne človek in godi se mu prav tako, kakor kronanemu glavam. Razlika je samo v naslovu in kvečjemu še v obleki.

Bavarski škofje proti sportu

Tudi bavarski katoliški škofje niso prijatelji sporta. Morda bi jih sport sam na sebi še ne razburjal toliko, če bi morda ne predpisovala preveč »prostitih« oblek. Najbolj pohujšljiva pa se jim zdi udeležba žensk pri javnih telovadnih nastopih in pa v kopališčih.

V prihodnjih tednih bi se imela vršiti velika ženska sportna prireditev v Neuenburgu ob Dunavu. Bavarski škofje so izdali na svoje vernike poseben oklic, v katerem jih pozivajo, naj se ne priredijo pod nobenim pogojem ne udeležijo čez, da je pohujšljiva in veri in morali nevarna. V poučenih krogih se zatrjuje, da je to gonjo inscenirala predsednica katoliške ženske zveze, žena deželnega poslanca Amanna. Katoliška ženska zveza združuje po večini same starejše ženske in je zato povsem umljivo, da se zgraža nad nastopom svojih mlajših svestnic. Javno pa je, da ta gonja ne bo rodila zaželenega uspeha, ker se pač današnja mladina predobro zaveda, da telovadba in kopalni sport nikakor nista v konfliktu z moralno. Škoda pa išče nemoralnosti, jih lahko najde dovolj v še tako pobožnih društvih.

Z nožem se ne je

Adam noža še ni poznal, ker mu je Eva ponudila jabolko s prepovedanega drevesa, pa ga ni olupil. Nesrečna jabolčna afera je izključila našega praočeta iz rajске stranke in ga prisilila ustanoviti novo agrarno stranko. Iz buržuj, ki se mu ni bilo treba truditi za vsakdanji kruh, ker so mu leteli pečeni golobje skoraj naravnost v usta, se je izpremenil Adam v proletarca, ki je bil navezan samo na svoje roke in ročice gospe Eve. Takrat je najbrž nastala potreba po nožu in morda je Adam prvi izdelal to orodje, kajti pri delu in jelu mu niso zadostovali samo zobje in roke. Ščasoma se je nož razvil od primitivne kamenite plošče do današnje jeklene

kline. Nože so potrebovali ljudje za ubijanje zveri, pa tudi ljudi in šele pozneje so ga začeli uporabljati pri jedi. Stari narodi vilice in žlice še niso poznali in zato jim je služil pri jedi samo nož. Z njim so rezali in jedli. Zdaj, ko imamo tudi vilice in žlice, služijo nož samo za rezanje. Družabni katekizem sicer ne dovoljuje jesti z nožem, ker je to znak

neolikosti, vendar pa naletimo v vsaki gostilni in restavraciji na goste, ki te prepovedi ne upoštevajo. Prav tako neolikanost je tudi držati nož pri jedi v levi vilici pa v desni roki. Jedilno orodje ima tudi svoja pravila in kdor jih ne pozna, se lahko v vsaki boljši družbi osmeši.

Narod, ki hoče svobodno živeti

Kako se je razvijal kitajski nacionalizem. - Odpor proti krščanstvu. - Kitajski jezik.

Dogodki na Daljnem vzhodu so zopet opozorili svet na Kitajce, ki kljub ogromnemu številu in stari, visoki kulturi še ne poznajo svojega narodnega življenja in razvoja brez tujega vpliva. Poročila o gigantski borbi, ki jo so začeli Kitajci za osvoboditev izpod tujega jarma, so večinoma tendenciozna in pristranska, ker jih pošiljajo v svet čimfelji, ki so zainteresirani na tem, da ostane resnica prikrita. Evropa sploh malo pozna ta največji narod in zato si ne more ustvariti točne slike o pretratu, ki je nastal v naziranju Kitajcev. Napoleon je dejal nekoč: »Pustite velikane spat.« Te besede so izgubile svoj pomen. Velikan se je prebudil in zarjaval s suženjskimi okovi, on hoče postati sam svoje sreče kovač.

Težko je razumeti kitajski osvobodilni pokret, kajli evropske velesile so se v sporazumu z Japonci in Ameriko potrudile, da preprečijo vse stike med Kitajci in drugimi kulturnimi narodi. Anglo - saksonski tisk je zdaj poln člankov in poročil o dogodkih na Kitajskem. Mnogi odlični inozemski listi prireajo posebne številke, prirejane izključno kitajskemu problemu. Evropejci in Amerikanci pa gledajo na te dogodke skozi prizmo svojih trgovskih in kulturnih interesov. Zato ne vidijo, da je kitajski pokret epohalnega pomena in da bodo njegove posledice usodne za vso Evropo in Azijo.

Kitajski nacionalistični pokret je prejel od leta 1911, ko je bila proglašena republika, tri faze. Do leta 1919. se je širila nacionalna samozvest sam med visokosloji in inteligentnimi trgovci. Od leta 1919. do 1925. so pa pridobili nacionalisti na svojo stran tudi pretežno večino delavstva, ki je začelo ustanavljati nacionalistične organizacije najprej v južnih pokrajinah, pozneje pa tudi po drugih krajih. Kmalu se je pojavil tudi ruski vpliv. Znameniti narodni borec Sunjatsen (umrl leta 1925.) je začel propagirati zblizanje z Rusijo. Znani sovjetski prvak Rikov je ustanovil v Moskvi univerzo, ki je dobila ime po pokojnem poborniku kitajsko - ruskega zblizanja Sunjatsenu. Sredi leta 1925. se je pričela tretja faza kitajskega nacionalističnega pokreta. Tekom lanskega leta je objel nacionalistični pokret vso srednjo in južno Kimo.

Sunjatsen je ustanovil narodno stranko, ki se imenuje »Kuo - ming - tange« (narodno združenje za domovino). To je bila splošna tajna organizacija, ki je imela namen strmoglaviti mandžursko vladno. Ko je po revoluciji leta 1911. general Juansikaj premagal parlament in uvedel diktaturo, se je umaknil Sunjatsen s svojo stranko na jug v Kanton, kjer je uvedel od Pekinga neodvisno upravo. Sedanjí nacionalisti ali kantonci Sunjatsenovi so idejni prišasti. Njihov program je nacionalističen, demokratičen in parlamentaren, v nasprotju s severno vladno, da je izrazito diktatorska, generalška.

Sunjatsenova stranka stremi za političnim ujedinjenjem Kitajcev, za razveljavitvijo mednarodnih pogodb, naperjenih proti kitajskim interesom, in za zboljšanjem socialnih razmer. Severne stranke se pa hočejo uvrstiti z vojaško silo in proti volji večine kitajskega naroda. Kitajski komunisti so po številu slabi, pač pa imajo izborni organizacijo. Leta 1921. so sklenili kompromis s stranko »Kuo - ming - tange« in dosegli velik uspeh s tem, da so bili priznani kot politična stranka. Ta kompromis je pa razdelil nacionaliste v dva tabora — v zmerne in ekstremne. Ekstremisti so zdaj gospodarji položaja. Oprirajo se zlasti na dijaštvo in delavske organizacije. Zmerni nacionalisti se boje odkritega konflikta z ekstremisti, kajti s tem bi bil nacionalistični pokret obojen na neuspeh. Kompromis med komunisti in Sunjatsenovimi nacionalisti pa ne pomeni, da je Kitajsko boljševevzravana. Boljševizem pomeni samo nevarnost za razvoj notranje politike potem, ko bodo armade na severu premagane in ko dobi Kitajsko svoj parlament. Vprašanje je namreč, dali se bodo znali nacionalisti po zadobljeni zmagi tako spretno odkrivati komunistov, kakor so se jih odkrivali mladoturki na čelu s Kemalom pašo.

Za vsemi temi notranjimi razprtijami pa

stoji nepobitno dejstvo, da se kitajski narod polagoma probuja in da se zaveda svoje lastne moči. Kitajci so krenili na pot političnega in kulturnega ujedinjenja. Postali hočejo nacionalna, gospodarska in kulturna celota, ker se dobro zavedajo, da je v slogi moč. Ta duh je čisto nov. Doslej je predstavljala Kitajsko mešanico rodbin. Vera v domače bogove je bila Kitajcem alfa in omega vsakega nehanja. Državlanske zavesti Kitajci do navedenega časa sploh niso poznali. Zdaj so začeli nacionalisti širiti med ljudstvom duh solidarnosti, državljanske zavednosti in prepričanja, da so Kitajci dovolj močni, da lahko odločujejo o svoji usodi, samo da se nehanjo medsebojni prepri.

V krščanstvu vidijo nacionalisti največjega sovražnika. Odpor proti krščanstvu je dobrodošel komunistom, ki so načelni nasprotniki vsake vere. Poleg inozemskih trgovskih podjetij sovražijo nacionalisti najbolj krščanske šole, krščanske univerze in društva krščanske omladine. Ekstremni nacionalisti nastopajo z geslom: Proč s krščanskimi šolami! Nasprotno pa zahtevajo zmerni nacionalistični krogi samo kitajsko kontrolo nad krščanskimi šolami. S tem bi bili zadovoljni tudi kitajski kristjani. Krščanska društva so si znala priboriti odlični vpliv na kitajsko mladino. Večina teh društev podpirajo in vzdržujejo Kitajci sami. Nacionalisti morajo terorizirati prebivalstvo, da odvrnejo mladino od krščanskega pokreta. Nacionalistična armada zatira krščanstvo z ognjem in mečem. Nobena krščanska organizacija ni varna. Bodočemu pokazu, da-li prinese nacionalistični pokret Kitajcem mir, svobodo in red, ali pa vodijo ekstremisti ta bedni narod v novo dobo tiranije in notranjih zmed.

Kakor o kitajski notranji politiki, tako je evropska javnost malo poučena tudi o kitajskem jeziku in kulturi vobče. Kitajskih jezikov je prav za prav več in razlika med njimi ni nič manjša kakor med posrednimi evropskimi jeziki, n. pr. med nemškimi in holandskimi, ruskimi in poljskimi ali celo med germanskimi in romanskimi. Kitajski je tudi v tem pogledu svet zase. Ne moremo je primerjati z nobeno drugo državo na svetu. Prebivalstvo Kitajske znaša 440 milijonov, tako, da ne zostaja daleč za Evropo. Površina dežele vzhajajočega sonca meri 11 milijonov kvadratnih kilometrov. Kitajci imajo 4000 let staro kulturo in vendar ne tvorijo jezikovne, niti državne celote. Ta cilj so si postavili zdaj nacionalisti. Kitajci ne vedo, kaj je skupni jezik kot sredstvo, ki spaja pripadnike enega naroda ne glede na politično prepričanje in družabni položaj.

Kitajski jeziki se dele v dve temeljni skupini — na severno — in južnokitajsko jezika z mnogimi narečji. Najbolj razširjena so narečja Pekinga, Kantona in Šanghaja. Med kitajskimi učenjaki je malo takih, ki bi obvladali vse jezike. V nasprotju z živim jezikom je pa kitajski književni jezik enoten, kajti kitajski alfabet ne temelji na fonetiki. Vsaka črka ima v kitajščini pomen naše besede. Pod eno črko razumejo vsi Kitajci isto označbo predmeta. Kitajski književni jezik bi lahko primerjali z jezikom številk. Nemci, Angličani, Rusi, Američani it. l. si predstavljajo pod številkami 1, 2, 3, 4, eno in isto. Izgovarjajo jih pa različno. Isto velja za vse znake kitajskega alfabeta. Tako je razumljivo, da se dva Kitajca v pogovoru ne moreta razumeti, dočim se pisмено prav dobro razumeta.

Kitajščina ima najmanj 50.000 znakov in zato ni čuda, da niti učenjaki vseh ne poznajo. 4 do 5000 znakov pa zadostuje za čitanje knjig in časopisov. Pri izučevanju te množice znakov si pomagajo Kitajci s takozvanimi osnovnimi znaki, ki jih ni tako mnogo. Potom združujejo dve ali tri osnovnih znakov se izražajo nove besede. V zadnjem času se je pojavil na Kitajskem pokret, da bi se ustanovil enoten narodni jezik in da dobi književni jezik ponovno fonetično podlago. Takozvani »bei - nuac« (preprosti jezik), ki je že zelo razširen, bo tvoril podlago bodočega enotnega nacionalnega jezika. S tem bo odstranjena glavna ovira nacionalnega preporoda Kitajcev.

Ogljeni (karbon) papir, indigo papir, barvne trakove barvo za štampiljke, paginirke in blagajne

dobite vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 61 Telefon 2980

Gripe, prehlaje, revme
nas najbolj sigurno obvaruje
»BRAZAY«
francosko žganje.
Dobiva se povsod.

STAMPILJE
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
S. Petra 13

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stavbni, galanterijski
in okrasni klepar; instalacije
voda, dov.
Naprava strešnih odvodov. Kopali-
ške in klosne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine
za firme, barvo, laš in med
vsake velikosti, kakor tudi
sod (škafelje) za konzerve ter
z litografijo. 123/L

Strežnica
za popoldanske ure išče služ-
bo. — Ponudbe pod »Strežnica
1431« na upravo »Slov. Nar.«.

Invalid
išče službo nočnega čuvalja ali
vrtarja. — Ponudbe pod
»Uboj/1430« na upravo »Slov.
Naroda«.

Strojni ključavničar
(mlad) izučen v večji tovarni,
vaje vsakršnega dela — išče
službo. V začetku gre za manj-
šo plačo. Ponudbe pod »Mar-
ljiv/1433« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Šivilja
gre šivat perilo na dom. — Po-
nudbe pod »Šivilja/1443« na
upravo »Slov. Naroda«.

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, žice, šole,
partiture i ostale po-
trebitve za
sva glazbala.
Odlikovan na
pariskizložbi
cjenici franco.

Kolesarji!

Dvokolesa v ceni zelo padla.
Pneumatika Michelin, Dunlop.
Ceniki franco. — Prodaja na
obroke — F. Barjet, Ljubljana,
Karlovska cesta 4. 78/L

Mamicel

30 otroških vozičkov raznih
vzorcev se prav poceni raz-
proda — v tovarni »Tribuna«,
Ljubljana, Karlovska cesta 4.
79/L

Zastopnike

in zastopnice za prodajo sreč-
na obroke išče Bančna poslo-
valnica Bežjak, Maribor, Go-
spodnja ulica 25. 77/L

Stanovanje

1—2 sob s kuhinjo išče boljši
zakonski par v stari ali novi
hiši. — Ponudbe pod »Julij
1434« na upravo »Slov. Nar.«.

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
priporoča svojo za-
logo delavskim in
solastniškim ter spre-
hajalnim palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Krojaškega pomočnika
za delo na dom in pa v AJENCA
sprejem. Naslov v oglašnem od-
delku »Jutra«.

Urarskega pomočnika
samostojnega delavca, z last-
nim orodjem — prejme Fr.
Zajec, urar, Ljubljana, Stari trg.
1414

Absolventinja
trgovsko šole, dobra strojepe-
ska, zmožna slovenskega in
nemškega jezika — išče služ-
bo. — Ponudbe pod »Začetnica
1442« na upravo »Slov. Nar.«.

Učiteljska družina
zamenja stanovanje dveh sob
v Mostah z enakim v mestu;
event tudi ene večje sobe s
kuhinjo. — Ponudbe pod »Za-
menjava/1441« na upravo »Slov.
Naroda«.

Mestni pogrebni narod.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog in oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Anton Bizilj

mesar in hišni posestnik ter meščan ljubljanski

v petek, dne 10. t. m. po kratki, trpljenjapolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajkega se bo vršil v ponedeljek, 13. t. m. ob petih popoldne iz hiše žalosti, Hradeckega vas 50, na pokopališče v Štepanji vasi.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 11. junija 1927.

Katarina Bizilj, soproga. — Pavla, Mici, Tone, Ivan, Anica, Franci, otroci. — Vsi ostali sorodniki.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 78/1

Stara vijolina
(prvo vrstna) — napredaj. —
Ljubljana, Celovška cesta 78/1
(Anton Slovnik). 1445

Raznovrstne znamke
več tisoč komadov — ugodno
napredaj. — Ponudbe pod
«Znamke/1453» na upravo «Slov.
Naroda».

Trgovski pomočnik
vojašine prost — išče mesta;
gre tudi na deželo. Nastopi la-
sko takoj. — Ponudbe pod
«Pomočnik/1453» na upravo
«Slov. Naroda».

Koncertne citre
dobro ohranjene — ugodno
napredaj. — Cenj. ponudbe na
upravo «Slov. Naroda» pod
«Citre/1457».

Pisalne stroje
nove in rabljene Underwood,
Remington, Smith, Broes in za
potovanje povrstne — nudi
z garancijo Josip Pukl v Ce-
lju. — Popravila vseh znamk.
87/L

Izdelovalnica
tamburic
I. VARDIAN
Sisak 53 (Hrv.)
priporoča kot stara
izdelovalnica svoje
najboljše tamburice
vseh vrst.
Ceniki na razpolago

LOKOMOBILI
MOTORI
GATERI
DIZEL
SAUGGAS
PINI & KAY
KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAČEVN. USLOVI
Braća FISCHER & S.
ZAGREB, Pantovčak 1b.

„TOBLER“
slavita svetovna tvornica čokolade,
bonbonov in kakao obveša svoje
konsumente, da bo poleg dosedanjih po-
klonitvi izdala še veliko število vsa-
kovrstnih finih, praktičnih in koristnih
daril za odrasle in tu ce.
Zahtevajte spiske pri vseh prodajalcih.

Zastore, posteljna pregrinjala
perilo, monograme, obleke I. dr.
veze najfinije in najcenejše
mehanično umetno vezenje
Maték & Mikeš
Ljubljana, Da Imatinova ulica 13.
Entlanje, ažuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

— Kopalne hlače —
otroške majice in nogavičke v raznih
barvah, damske no-
gavice, svilnati trakovi, **srajce**, kravate, **palice**, na-
hrbtenice, dišeče milo, **Odol**, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, tapetnike **najcenejše** le pri
Josip Peteline
ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

„Posest“

Realitetna pisarna,
družba z o. z.
LJUBLJANA,
Mklošičeva cesta št. 4
proda:

VILO, enonadstropno, pred-
vojno, 3 stanovanja po 3 so-
be, pritlikline, lep vrt, blizu
Tivolija, Din 220.000.
HIŠO, visokopritlikline, 4 pa-
ketirane sobe v visokem pri-
tliklju, 4 manjardne, pritlikli-
ne, 600 m² vrta, tik tramva-
ja, Din 160.000.

HIŠO, enonadstropno, najsolid-
nejše zidano, tristanovanjsko,
1000 m² vrta, 10 minut od
centra, Din 205.000.

HIŠO, dvonadstropno, prenov-
ljeno, večstanovanjsko, tik
cerkve, šiška, vrt, 170 tisoč
dinarjev.

VILO, novozidano, enonad-
stropno, komfortno, 5 sob,
pritlikline, vrt, 12 minut od
centra, Din 220.000.

VILO, enonadstropno, tristan-
ovanjsko, trisobno stanovanje
prosto, velik vrt, Rožna do-
lina, Din 145.000. Ugodni pla-
čilni pogoji.

HIŠO, enonadstropno, 2 stan-
ovanj po 2 sobi, pritlikline,
vrt, Rožna dolina, 100 tisoč
dinarjev.

HIŠO, visokopritlikline, 3 pa-
ketirane sobe, elektrika, vo-
dovod, 2000 m² vrta, blizu
postaje in tramvaja, 155 ti-
soč dinarjev.

HIŠO, visokopritlikline, novozid-
dano, hlev za deset glav ži-
vine, 5000 m² dvorišča, pod
Dolenjskim kolodvorom, 85
tisoč dinarjev.

Poleg atega večje število sta-
novanjskih hiš, vil, trgovskih,
gostilniških objektov v Ljub-
ljani, na deželi, kmetijska po-
sestva, graščine, industrije,
ugodno ležeča stavbišča itd.

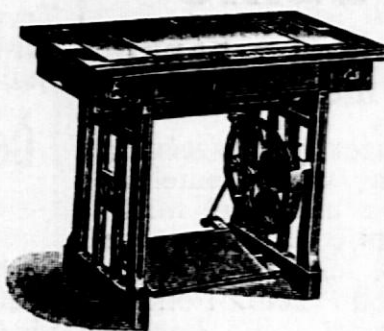
Kupujem posjed u
Sloveniji

do 60 jutara oranice, po mo-
gučnosti bez vinograda. Ozbil-
ne ponude na Intermissor, Sa-
mostanska ulica 9, Zagreb V 12.
1393

Najboljša v materijalu in konstrukciji so:
kolesa, šivalni stroji znamke **GRITZNER**,
URANIA PISALNI stroj ter **švicarski PLE-**
TILNI stroj **DUBIED**.

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani
blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — Telefon 2913
Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila.

Najnoviji opihalni tisk
petrolejskega plinske svetiljke,
AIDA z Amrovo žarnico

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
rišč, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore. — Zahtevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma

SVARC drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica
— iščemo zaupne zastopnike —
Zahtevajte takoj prospekte!
544

Na vsaki mizi je ponos gospodinje sir

„ORCO“

Zastopstvo:

Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gjüre Deže-
lića Prilaz 79.

la. čajno presno maslo kg Din 42
la. domači trapistovski sir Panonija
kg Din 24
la. trapistovski domači, štirioglati kilo-
gram Din 24, postavljeno na vsako pošto. —
Razpošila mljekarna Lazničky, Dežanovac (Slavonija)

Po nižjani cen
Dvokolesa, motorji, vsakovrstni
otroški vozički, nameštni deli
pneumatika Poseben oddelek za
popolno popravilo emajliranje
otroških vozičkov, šivalnih strojev
Prodaja na obroke — Ceniki tranko.

Jribuna F. B. S., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
54L

RADIO aparati in vsi sestavni deli —

znamenitih svetovnih izdelkov, s katerimi morete ob vsakem času poslušati
koncerte, opere in predavanja iz vsega sveta. — Cena aparatov znaša od
Din 800 do 2500 za 1—8 svetilk. Ako jih sami sestavite, je cena polovična.
Za uspeh se izda pisarna garancija. Z zadostno garancijo tudi na obroke.
Zahtevajte ilustrovani brezplačni cenovnik R. 5 (novo izdanje).

„RADIOBLAŽEK“

BEOGRAD, Topličin Venac 4 (preko puta Palace-Hotela). — Tel 41-85.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa
Klein & Stiefel, Fulda
Na velesejmu v Ljubljani

bomo razstavili najnovije in najboljše stroje za
obdelavo lesa v polnem obratu.

— **Novosti! Pogon brez termena.** —
Obiščite naš prostor 208 Paviljon F.

Zastopnik za S. H. S.: **Peter Angelo, Ljubljana,**
Hotel SLON

== Klišeje ==

vseh vrst, črtne in avtotypije, izdeluje po predloženih risbah,
peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo
v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23

Zastopnika za Slovenijo

s sedežem v Ljubljani išče trgovski mlin v Backi.
Prednost ima potnik s kolonialnim blagom. Po-
nudbe z referencami prosimo na SCHMOLKA,
anončna ekspedicija, Novi Sad, Jevrejska 7, pod
„Ljubljana“.

VENECIN

izredna zdravilna voda proti **revmatizmu**
in **išiasu**, **želodčnim** in **črevesnim**
boleznim ter za nego ran se dobiva
zopet v vsaki lekarni

Skladišče za grosiste: **Isis**, d. d. Ljubljana

Zastopnika - serioznega in zanesljivega

ki obiskuje trgovce, tvornice kantitov in večje
obrate s sladkornim blagom in tudi druge kraje
v SHS, išče mo. Dopisi pod: „Colonialimport
5421“ na Rudolfa Mosse, Wien I., Seilerstätte 2.

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 379

mestni tesarski mojster,

— — — LJUBLJANA, Dunajska cesta 46 — — —

Vsakovrstna tesarska dela, mederane lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stroji,
razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje
itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

PARNA ŽAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA.

Vsem fotoamaterjem!

Gaslicht
bromidni
papir

„Autona“ originalni samotonu-
joč; papir posebno an-
gleške kakovosti in znamke.

Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili
med navdušene pristaše te znamke.

Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebšči-
nami obširne brošure.

Konkurzna razprodaja.

V konkurzno maso **Odon in Amalija Koutny**,
Ljubljana, spadajoča trgovska zaloga blaga, kot razno
orodje, žage, tehnični in drugi predmeti se imajo raz-
prodati globoko pod cenilno vrednostjo.

Razprodaja bo trajala le kratek čas.

Pospešena konkurzna razprodaja se vrši med poslov-
nimi urami v trgovini **Odon Koutny, Ljubljana,**
Aleksandrova cesta.

Uprava konkurzne mase.

Prodaja realitet.

V konkurzno maso **Odon in Amalije Koutny**
spadajoče realitete, to so:

1. **Tronadstropni** trgovski hiši na vogalu
Aleksandrove in **Beethovne** ulice, pripravi zlasti
za banko, zavarovalnico ali v druge poslovne svrhe,
z obstoječimi trgovskimi in skladiščnimi prostori, ki
so takoj na razpolago, sodno ocenjeni na 2.277.420 Din.

2. **Enonadstropna** hiša v Sp. Šiški, **Kolodvor-**
ska ulica 149 z zraven spadajočimi gospodarskimi
poslopiji in velikim vrtom, sodno ocenjena na di-
narjev 379.738. — se imajo po sklepu upniškega od-
bora z dne 28. maja 1927 prodati najboljšemu ponu-
dniku s pridržkom odobritve po upniškem odboru in
sodni odobritvi.

Interesenti se pozivljajo, da vložijo najkasneje do
dne 20. junija 1927 pismene za 1 mesec obvezne oferte
na roke upravnika mase dr. Alojzija Kobala, odvetnika
v Ljubljani, kjer so tudi točnejši podatki na razpolago.

Uprava konkurzne mase.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtna kredite, eskomтира menice, inka-
sira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse-
v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem
računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije
vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji